

Vol. 10.

No. 193

మొదటిక ౧౯౩

శ్రీ శక్తి యశస్విని

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని పడెడియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నోళ్లలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమానిగిన నాయమందుగాదు
నకలుమందులవలన మోక్షముగలుగదు. కంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోక్షముగలుగదు అమృతాంజనము జగత్ప్రఖ్యాతిపలన దేశమునంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము దీపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

మదరాసు

25, చెన్నాబజారురోడ్డు, మృదాసు.

జన్మనకు త్రహు పట్టిన తేది వేరే మున్నగునని లేక యేసంవత్సర ఫలితములను బాధ్యతైక్య దీక్షించుటలో సహ యెన్ను నంద జన్మముల క్రమను జ్యోతిష్ముఖి సహాయము అక్కరలేకయే కమంఠు బాహు (వాసిలో నగలరు. ధనము, సంతానము, ఆయురారోగ్యముల మున్నగు బాధ్యతభాషింపబలతో మీ మీ బాత కుడులను మీరే బ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిష్ముఖు. దీనివల గ 2-0-0, నెలొఖరులలో గా కొనుబాటికి 1-0-0 మాత్రమే. (164) గ్రేటు యిండియన్ జ్యోతిషాలయము, ఖకింకోట, విశాఖపట్నంబిలా.

புதிதான, விசுவாசம்

అక్షరములు, మదరాసు.

ఆవుకృష్ణుడు   20 దీగ్రిలు
వాటికృష్ణుడు   దీటా

బొంబయిలో గయ క్వారు మహారాజాగారి ఛాత్ర
గయ క్వారు మహారాజాగారు 28-వ తేది నాటికి మహా
నాస్తిమరుతో బొంబాయికి వచ్చుచున్నారు.

వానిని చదివిన వారి ముందుకును ఆశ్చర్యపడకలరు (వామనాంశం)
(కావ్యకలా)

ఉపన్యాసకునికిని అధ్యక్షునికిని సంపదములనర్పించుటతో
నభివ్యక్తి సేను.

ఉత్తరమండల స్థానిక పాలక మహాజనసభ

(న్యూఢియోవిలేజ్)

కాకినాడ, నవంబరు 17:—ఆర్థిక మైనర్స్ ము. ఈ పాను గాలిచేత కొద్దు మొనిగిపోయి సభాస్థాన మైన కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిలు కాంపౌండు మోకాటాలోను తొలగారు నీరుతో నుండటచేత 16 వ లేది యుదయము సమావేశము కావలసిన స్థానిక పాలక మహాజనసభ కూడలేకపోయెను. ఆధ్యక్షులు 10 గంటలకు గాని తెజవాడనుండి యిక్కడకు చేరలేక పోయిరి సాయంకాలము 4 గంటలకు కర్తవ్యము పాలోచించుటకు ప్రతి నిధు లందఱును మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిల్ కు ది.సి. కొమ్మిరెడ్డి నూర్య నారాయణమూర్తి నాయుడుగారింట సమావేశమైరి. ఈపాను కర్తవ్యముల కెంతవఱకు ప్రారంభము చేయద యని యోచించి సభను ప్రారంభించిరి. ఆ సాటి సాయంకాలసభకు నుమారు 20 మంది ప్రతినిధులు వచ్చియుండిరి. మునుపటికి 50 మందికి పైగా వచ్చిరి. ఆవ్వనసంఘాధ్యక్షులైన నూర్యనారాయణమూర్తి నాయుడుగారు క్రమ ఆహ్వానప్రకారము ఇంగ్లీషున జరిగిరి. ఆవ్వనసంఘమున ఆ స గా కాకినాడ పురపాలక సంఘము, కాకినాడ తాలూకాబోర్డు, గోదావరిజిల్లాబోర్డులకు మును ముఖ్యార్థులైన స్వాగత మొసంగిరి.

ఆవ్వనసంఘాధ్యక్షుల వన్యాసము

రోడరప్రతిభులారా, ఆర్య మహాశయలారా,

కాకినాడ పురపాలక సంఘము, తాలూకా బోర్డులకు మును, గోదావరిజిల్లాబోర్డు కమిషనరు, నేను మీ రీకట్టల ము వచ్చియుంటుంటే వృద్ధతాభ్యర్థనముగ స్వాగతాభినందనము లర్పించుచున్నాను. కాకినాడ ఎంతవఱకు కూడలిస్థానము ఇచ్చట సముద్రతీరవ్యాపారము జేయువారును, వ్యవసాయదారులు క సమావేశమై సహకారసభ్యులుగా గల్గియుందురు. ఈకట్ట నిమగ్న రాజ్యపాండువరము బెజవాడవలె, మొగలపాండూపా మ్రాజ్యముల వాటినుండియు వార్షిక పాముఖ్యము బడసినపు యొక పట్టణము గాక పోనయ్యదు. కాని గతరెండుకొత్తబడులలోను, వచ్చి, ఇంగ్లీషు, ఈస్టు ఇండియా కంపెనీల పొందినమార్పుల యందు కాకినాడగూడ పాల్గొనెను. కాకినాడ, జగన్మాయక పురపాలకులను చక్కగ నిర్బంధించి, దచ్చివారు యా మ్యూనిసిపాలిటీలో చేరిన జగన్మాయక పురపాలకులు, 1825 లో ఇంగ్లీషువారికి మాన్యువరును, ఉంచుకొనుటచే తనయనుమొందురు. ఈదేశపురందు శరీరమాభివృద్ధి, సముద్రతీరవ్యాపార మభివృద్ధి యగుటయు, మాన్యురెండ్రొకడ రైలు వేయుటయు వీనితో పట్టణవీధుల వైకాల్పు మెక్కువై ప్రాంతంతయు చాల కరకు మారిపోయింది. ఇప్పటికిని కాకినాడ ఈరూప ధాన్య చక్కని కట్టలమే. అట్టి కట్టలమునకు మీరు మేము వృద్ధతా భ్యర్థన స్వాగత మర్పించు చున్నాము.

మ్యూనిసిపలు పరిపాలనము

నాకు మ్యూనిసిపాలిటీలో నే సంబంధ ముండుటలకు, మ్యూనిసిపలు పరిపాలనముగూర్చి ముఖ్యముగ కొన్ని విషయముల దెలుపగోరెదను.

ఇదివరకున్న మ్యూనిసిపలు ఆర్డర్స్, 1920 మద్రాసు జిల్లా మ్యూనిసిపాలిటీ ఆర్డర్, ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము, వివక్షణ యొ క్తముగ పన్నువిధించు నిధికారము, పాలనాభ్యర్థన నొసంగు టవలన అన్ని విధములను అభివృద్ధి గంచెనని తలంపెడుచున్నది. విధే ఆసలు అనుభవమును బట్టియో, అధికారులు ఆతయు ఒకపొటనే కేంద్రీకరించుచున్నట్లు గాన్పించుచు, ప్రొద్దివర లకట్టి అధికారులతోకుండ పోవుచున్నది. ప్రభుత్వ సహాయ, లోకసహాయ అక్కాంటి ఎగ్జామినేషన్లు, స్వచ్ఛవివక్షణము లలో గూడ బోక్సము గలగజేసికొనుచుండుటలు మ్యూనిసిపలు కాన్సిల్లు మిగుల యెవరించుచున్నది. ఎక్కువ వైశిష్ట్యము యెవల ఆన్వోక్యంట్లొక సహకారమునకు భంగమకు పుట్టెట తప్పుదు నేమో యని భయపడుచున్నది. స్థానిక సంఘము, స్వ యంసహాయమునై నాధారపడి అందు పనిచేయువారికి నిభలుల గుర్తింపునియ మింక వ వ న ని కోరు చు, ఆంధ్ర లకు కొన్ని సాధనోపాయములదెల్పి, వెంటనే ఆవరణలో బెట్టు టు సాధ్యముగాని ఉత్తరువుల గావించుటవలన నవి వెంటకు తోసివేయుచుచున్నవి.

స్వాగతప్రతిములు

మ్యూనిసిపలు ఆర్డర్స్ మద్యము IV, 58 రూలు ప్రకారము

అందుదెల్పిన ప్రయోజనములకు మ్యూనిసిపలు ఫండునుండి కల్పిం కు ఉత్తరువుతో వ్యయము జేయుచున్నది. విధే కల్పిం అనుభవ ముందుగ బొందవలయునని అందెమియును దెలుపలేదు. మ్యూనిసి పాలిటీని నందర్కొన వచ్చిన నుప్రసిద్ధ పురుషులకు నన్యాన ప్రకారము లాంసం గుర జేయుటయును గూర్చి యాభ్యర్థనమునీ పాలిటీలలో ఆహ్వానములైన. కొంతకాలము క్రింద భార్య నెంటు కల్పి గజేటు నందు గావించిన ప్రకటనములో ప్రభుత్వమంత్రిలకు నన్యానప్రకారము లాంసంకుటై మ్యూనిసి పాలిటీలను, స్థానిక సంఘములను వానిధనము న్యయము జేయ రాదని ఉత్తరువు చేయబడెను. గవర్నరుకుగాని, ప్రభుత్వ కాన్సిల్లార్లకునధ్యక్షులకు గాని నన్యానప్రకారము లాంసంకుటను గూర్చి ఆఉత్తరువునం దెమియుండలేదు. అనుప్రసిద్ధ పురుషులని యెవరిని భావించ వలయునో అందు నిర్వచనము నుడ గావించ బడియుండలేదు. ఈ విషయములగూర్చి యెట్టినిర్వచనము లేన పుడు మ్యూనిసిపాలిటీల చేసిన పనిని కల్పింకు. వీటో జేయుట యు, కల్పిం గారు జేసిన పనిని ప్రభుత్వము వారు ఆహ్వానించుటయు, అట్టిటకు వచ్చి అట్లు చేసిన చెయిర్క నుమిదనో, కైసు చెయిర్కను మిదనో, చెయిర్కను దెలిగేటు మిదనో, లేకున్న కాన్సిలు అంతటిమిదనో ఆభివృద్ధి బడక యుండుట దెలిసియుండుటయు తటస్థించుచున్నది. ఈఆర్థికారము స్థానిక సంఘములకుగూడ వర్తింపజేయుటయు నుపసాదించబడిన ది. ఎర్రు నుప్రసిద్ధ పురుషులొ ర్పించుకొను వివక్షణాధికారమును మ్యూనిసిపలు కాన్సిల్లరు, స్థానిక సంఘములకును ఒకరొ కుండినయెడల, దుస్సహజేత మేర్పడవచ్చును. ఈవిషయమున కల్పిం అధికారము అవర మని తలంచు నెడల అట్టి కార్యములకంత భుక్తిచేయుటయునో నిజమివచ్చును. కాల క్రమేణ అయిన ఉత్తరువుల బడయవచ్చును. ఆఉత్తరువు యా భావకారము యచ్చుట్టికే గావలయును.

1920 మద్రాసు స్థానిక సంఘముల చట్టము, 1920 మద్రాసు జిల్లా మ్యూనిసిపాలిటీల చట్టము పూజేయుటలో గాన్పించిన విషయములను తొలగించు నుద్దేశముతో, యారెండు చట్టములకు సంస్కరించుటగాని టిల్లును రాష్ట్రీయకానసభలో ప్రవేశ పెట్టబడినది. అవిశ్రాంతికార్యకర్తలయొద్ద వచ్చునవచ్చు. ఇప్పు డున్నట్లు తాలూకాబోర్డులద్వారా పరీక్షింపబడు యెన్నికలు గాకుండ జిల్లాబోర్డులకు ప్రకృతి పు యెన్నికల పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టు నూచింపబడినది. జిల్లాబోర్డులందు స్థానము లకు, కేటువే జుర్రువే సంఖ్యలు యెన్నుకొనబడుదురు. మ్యూనిసి పాలిటీల చట్టమును సంస్కరించుటలతో, మ్యూనిసిపలు ప్రవేశ ములందు గూడ, మద్రాసు లోకసభలో అప్రకారము చట్ట బలప్రవేశములం దున్నట్లే, స్త్రీలు యెన్నికలకు లెక్కు అధికారము గల్గియుండుటలు జేయవల సని నూచింపబడినది. ఈవిల్లులను మార్పుటవలన లెక్కలు భుక్తిలాభములను గూర్చి శ్రాత్రికానసభ వారుగ నాలోచించు నని లెంపబడియును.

ఆర్థికవిషయములు

ఈసందర్భమున మ్యూనిసిపాలిటీల ఆర్థిక విషయముల గూర్చియు, పన్నులవలన అదాయమును గూర్చియు తెప్పలసి యున్నది. వైశాఖ్య రిలేషన్సులవీటివారు ఎక్సైజు అదాయము నందు కొంతభాగము గ్రాంటుగ నిచ్చుటకు దెల్పిన ఆక్షేపణల ప్రభుత్వమువారిచే పూర్తిగ అంగీకరింపబడినవి. స్థానిక సంఘము లు అబ్జార్గి ఆదాయమునై రే చార్జివిధించవచ్చునని కమిటీ గావించిన నూచనలకు యాయాక్షేపణలే వర్తియవని వారు తలం చిరి. ప్రభుత్వము యొక్క అబ్జార్గి విధానము మారవలసివచ్చునని వారు స్థానిక సంఘములకుండు అదాయములను యావిధముగ తొలగించుట నాకు ఆ వ్యయముగ నొచు చున్నది. శ్రాత్రియ ని స క లు విల్లు ప్రకారము ఇండ్లు భూముల మీద కాన్సిల్లు యెన్నుక వచ్చునవచ్చునని విధించ వచ్చును. ఇండ్ల ప్ర గ్రా నుందు భూస్థలములు వ్యవసాయము జేయు వానికి వానిమృతుకు బట్టి పన్ను విధించవచ్చును. ఆవ్య డవచ్చునవచ్చుటలు అభివృద్ధి కావలను కరీషీచి పన్నుల నెక్కువ జేయు నీధాం మిందు ప్రవేశ పెట్టబడినది. ఈవిషయమే నాగ్రాత్రి విచారించ వలయును. లేకున్న కట్టలములలో ఎందు మీదవలలో చాలతగ్గవచ్చి గల్గును. విదేంద్ర కొక సారి శ్రా త్రిస్థిములు, ప్రోగ్రాములు నిర్దేశము జేయవలయునని మాకు మరల మరల దెల్పించుచు. ఇది కచ్చితపరిగాదు. కానియీ స్థితిములన్నియు, డెల్టాకే నెక్రేటేరియట్లు లోనో సానిటరీ బోర్డులలోనో గూర్జిల్లా బడియుండను. ఆదాయమా తక్కువ, భుక్తి అమిషాగనుండును. భరీదుగల స్థితిములను ప నిజేయుటకు ప్రభుత్వముయొక్క ఉత్తరువును బొందుదురు.

ముఖములపాలకులయొ నులభమే. కాని ఒక ప్రభాసంఘము దివా లాగాకుండ, పిదప కచ్చుకారలకు యెన్నుకాభారమును గలగజే యకుండ నుండవలయును. రాష్ట్రీయ సామ్రాజ్య ప్రభుత్వముల భారము లన్నియును మనకు దెలిసినవే. స్థానిక సంఘములం దే కమిటీ కొంత నేరజేయుమాట యుండుండ, జేకాదాయమునుండి విశాలము లాంసంకుండ వానికి నచ్చునల్లునా యథామిదనే ఆధారపడియుండలెనని కోరరాదు. ఈవిశాల లాంసం కచ్చుకార అవ్యవస్థను చాలకుండ నిచ్చుచుండుటవలన ఆ స్థితి నుం టుచు యంతకాలములో వృష్టిరముగ నిర్వర్తిం ప వీ టు లేకున్నది. ఈవిషయమున నెక్కువ కచ్చుకారమును యేర్పాటు చేయవలయును. ఇట్టియొక్క మరల సంఖ్యలను నిర్వచనముతో నూతనకానసభ పరిష్కరింప సలక్ష్యవలయును. గ్రామ, పట్టణాలోగ్యము, వైద్యసహాయము, నీటిసప్లయ, తీరుటకు వ్యవసా వసలి, మున్నగు విషయములను యాగ్రహారసంఘములు అలోచించ వలయును. ప్రభుత్వమువా దుదారతతో సహాయము జేసినవే వారి ప్రయత్నములు విజయమును బడయును.

చేతనులక్షణము నుపేక్ష జేయుకద్ద విద్య నిర్వహణోచి తముగనుండవలయునని వాదించ నక్కరలేదు. జేతనునందలి పిల్ల లకు నిద్రనేకప్పుట ప్రభుత్వముయొక్క భర్తము. అందులకే కా కలసింధనము నంతను సహాయము జేయవచ్చును. ఇప్పుడున్న స్థితిలో ప్రభుత్వము ఈపాటికరంభో సహాయము చేయుచు మిగిలినది స్థానిక సంఘములకును, ఉదాహరణకు భుక్తిమునకు వదలి వేయవచ్చును. పెద్దపెద్ద భవనములు, విదేశీ ను తలంపించ త్రిము గాకుండ, ఇప్పుడున్న వానిన్ని నుండి నిర్మాణమునకు మంచితపు ఉపాధ్యాయమును కలయును. ఈసందర్భమున కాకినాడ మ్యూనిసిపాలిటీ యా మధ్య ప్రారంభనిర్వహణోచి రిచ్చును నెమ్మదిగ ప్రవేశపెట్టుకొక విధానమును తయారు జేసి, అందులకు ఎక్సైజుపన్నులను వేయకుండ భవనహాయము జేయు నుపాయము వాలోచించని చెప్పవలసియున్నది. వృత్తి పన్ను అస్తీకన్నులపై సర్వీసుది విద్యకాభ్యాసంతుల్యోద్ధా టుతో జేయబడెను. కాని స్థానిక వ్యవహారవాణి యూనూ చన సంగీకరింపక పన్నుల నెక్కువ జేయవలెనని నిర్బంధపెట్టిరి. తునకు ఆర్థికము అట్టికి ఆపివేయబడెను. ఈ విషయ మును జూడ, స్థానిక సంఘములకు, వానిక్రింద నుండు ప్రజల జేయవలసిన సంబంధించిన విషయములలో ఆర్థికస్వాతంత్ర్యముండవలయునని కాన్సిలు యెన్నుక వైశాఖ్యము ఈభ మాగ సానుభూతి జాతకంప బోక్సము లెకగ జేసికొనుటవలన ప్రవేశపెట్టుటకు సిద్ధముగా నున్న విధానము ఆపివేయవలసి వచ్చె ను. ప్రజలలో తమ పన్ను చెల్లించువారును, వారిపతినిధులను ఇచ్చటకేసేటలబట్టి విచారించి వానిని ప్రవేశపెట్టలేనని బో యుండిరి.

లెక్కలెక్సైజు శ్రాత్రికర్త

కొదికాలములోనే లెక్కలెక్సైజు శ్రాత్రికర్త ఆచరణలోనికి వచ్చును. ఇది చుంబిదే యెండు మ్యూనిసిపాలిటీల ఆర్డర్ మద్యము 17, 46-62 చట్టములందు ఆడిట్ సరిమాచి కొన్ని అంశములు కొట్టివేయుట మున్నగువానికి సంబంధించిన నిబంధనలు సూరించువలెవరు మ్యూనిసిపాలిటీల ఆహ్వాన యందు నేయుండును.

నేను కావనాణము జేయనోల్లను. ఇకనుమీసభ్యుడు! నెక్కువని సభాకార్యక్రమము జరుగలేకవచ్చునని నేను గో రుచున్నాను.

ఆహ్వానప్రకారము చదివినపిదప దాక్తురు భవ్యుడ ఎన్. రామచంద్రారావుగారిని సభ క్షగానవాధితగ నిన్నుకొని, వారి యుపస్థానము ముగిసినపిదప విషయనిర్ణయసభ జరిగినది.

ఈ దినమే మీకు సుదినము! మా దెయ్యము చేతి గరియారము మీరు చేతి లోధరించుట సరియైన కాలమును చూపును. ఈ తిడిక ఆధరము. వీనిని ధరించిన దినము మొదలు, మీ స్నేహితులు, ముంజుక అనేకులు మిమ్ములను అనుకుంటు గాక, మిమ్ములను చూచి యొకటి తెప్పించి యున్నవని అనుచుండు. మూ డిండు సంవత్సరములు ఉత్తరకావము. చేతిలో కట్టు తొట్టెలు కట్టతో సహాయము. 7-8-0. కర్పవరము. విలాసము. పీటర్ వాచ్ కంపెనీ. పోస్టాఫీసు నెం. 27, మంగళూరు

స్థానిక వార్తలు

రా. సా. ఆర్. కృష్ణరావుభట్టగారు:— శ్రీమంతులకు కమిషనరుగారి కార్యదర్శిగా నియమింపబడిరి.

తంజివార ప్రకటన:— కామగ్రామిస్కాతను, హామిలలు ద్వీపములపట్టణ కేరిలు (తంజి) యేర్పాటులు చెడిపోయినది.

ప్రయాణము:— కల్లులు కమిషనరుగారి కార్యదర్శిగా నియమింపబడిరి.

తంజివార ప్రకటన:— మారిననుకు పంపబడు కల్లులు కేరిలు పోస్టులనుండి వనంబరు 25 వ తేదీ సాయంత్రము 6.30 గంటలలోకి పోస్టు చేయవలయునని ప్రసిద్ధి పోస్టుమాన్లు గారు ప్రకటించుచున్నారు.

మదరాసు ఆయుర్వేదకళాశాల:— సీ. ల. నూ పురపాలక సంఘమువారు మదరాసు ఆయుర్వేదకళాశాల సహకారము రూ 50/- విరాళము నింపగిరి. పొలాది తాలూకా కేరిలుండి సెలకు రూ 15 యిచ్చి వచ్చేసంవత్సరముండి ఒక చార్జిని కళాశాలయందు అధ్యయించుటగా యేర్పాటు జరిగెను.

బెజవాడలో శున్నియు ఆటపందెము:— తొక కృష్ణ బాలగంగాధరతిలకు స్వార్థక శున్నియు పందెములు సెంబరు 22, 23 తేదీలలో ప్రారంభించబడును. బిలు (కె. ఎం. ఎ. ఎ) ఆంధ్ర యువజనసంఘ స్థలములలో నగును. పందెములలో ఉత్తీర్ణులైనవారికి దాణ (పీల్చు) బంగారు కేరిలులును బహుమతు లియ్యబడును. చివరకు నిలిచినవారికి కృష్ణ అపు) పెండినకము లియ్యబడును. దాణలు సంవత్సరమున మరలనిచ్చివేయవలెను. పతకములు స్థిరముగా నుండునవచ్చును. దీనివారు 11 వ తేదీలోపున దరఖాస్తులు గౌరవ కార్యదర్శిగారికి పంపవలెను. (ప్రవేశములు ఇద్దరకు (దబల్లు) 16 ఒక్కొక్కరికి (సింగిల్లు) రూ 4. పోటీదారులకు భోజనము బహుమతులు ఉచితముగా వేసెను. ఉత్తర శ్రమ్య రములు ఈదిగువ విలాసమునకు పంపవలెను.

వి. పట్టాభిరామయ్య, గా. కార్యదర్శి.

ఫిఫ్ జస్టిసు ఎట్టండరుగారికి బహుమతి నిన్న ఉదయ ఫిఫ్ జస్టిసుగారు న్యాయస్థానకార్యక్రమ ప్రారంభించక పూర్వము, ఇదిగరకు ఫిఫ్ జస్టిసుగారికద్దండరుగానుండిన మనామ్యురు చాససాహేబుగారికి ఇంటికి సర్వీసుకరకమును బహుమతిగా నింపగిరి. ఆసందర్భమున ఉండెడిది:—

మనామ్యురు చాసు, చక్రవర్తిగాడు మీకు ఇంటియలు సర్వీసు పతకము సంకటకు తెలియ నుంకింది. మీయొద్దలో మీయొద్దలోని ఆలంకరించుటగాను నాకుబడిరి. ఈ గౌరవమునకు మీయొద్దలో. 1888 సం॥ నుండి ప్రభుత్వోద్యోగమునందుండి 24 ండ్లకిందలనుండి వచ్చుచున్న ఫిఫ్ జస్టిసు లండనివద్దను ఎట్టంబగా కనిజేసియుంటిరి. గత ఆర్థరు కాలిన్సు. గత ఆర్థరులు. గత నాను కార్లీగార్ల కద్దకు నావద్దనుకుడ కొంతకాలము కనిజేసియుంటిరి. చివరకు జేసామం దస్యస్థకగానుండుటచే ను పుచ్చుకొంటిరి. మీ కిగౌరవము నింపగిరిటకు నేతెంత అనందించుచున్నాను. దేశముయొక్కయ, హైకోర్టుయొక్క గౌరవమునకు పాత్యైయింపుమీకు ఇరకాల ఆయుర్వేదకళాశాలిని వైచము ప్రసాదించుగాక.

ఫిఫ్ జస్టిసు, 19-11-23.

ఇందుకు ఎట్టండరుగారిట్లు ఉత్తర మొసంగిరి:— నాయం యవలతి ఇంటియలు సర్వీసు పతకమును (కసాదించినందు సార్వభౌమునికి, గవర్నరుగారికి, ఫిఫ్ జస్టిసుగారికి, రిజిస్ట్రార్ కి వాదెయప్రారంభకందనము లాచరించుచున్నాను.

దేవాంగ మహాజనులకు విజ్ఞాపనము

ఇదిగరలో నాచే ప్రారంభకాలముండి ప్రచురించబడు చున్న "దేవాంగజ్యోతి" కొన్ని కారణములచే నిలువబడినది. కది, తిరిగి యీ మాసమునుండి ప్రకటింపబడినది. ముద్రా ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ప్రారంభించారులకు తమ చిహ్న సామాలను తెలుపుచు నింకినందుండి మాతోజరుపు నుత్తర ప్రత్యుత్తరము లీకింది రీతిగా వ్రాయ వేడుచున్నాను.

దొం. నాగేశ్వరరావు, చిరుకామా:— దేవాంగజ్యోతి సంపాదకుడు, 32, చివరిలింగి, మద్రాసు.

పోలీసు ఉద్యోగుల బహుమతులు

గవర్నరుగారు 11 మంది చెన్న రాష్ట్ర పోలీసు ఉద్యోగులకు సార్వభౌముని పోలీసు పతకముల నింపగిరి. పతకముల సంకరించుట పూర్తియైన పి క వ పో లీ సు ఉద్యోగము గూర్చి చెప్పయ గడచిన నాలుగు యేండ్లనుండి కారిపనిచాలకద్దముగా నుండెనని. మరయు, పోలీసువారి ప్రతిభానుగా పత్రికలలోను, వేదికలవైక ప్రత్యేకవృత్తులువిమర్శించుచుండు రనియు ఆయాజేతలు ప్రభుత్వోద్యోగులెవ్వరును, తాను ఉడ కప్పించుకొనబలరనియు గవర్నరుగారు చెప్పిరి. కాని, మనస్సాక్షిగా తమవిధిని నెరవేర్చుచున్నామను నిర్విర ముంకుపతకాలము ఆజేతలను లెక్కవేయ నవసరము లేదని. పిదపపోలీసువారి యోగ్యతగూర్చికార్యములను మెచ్చుకొని వారు ఉద్యోగులపట్ల జావిన స్నేహభావమును మరచవలసని నుడివరి.

దంతర్లోగములు:— ఆరోగ్యమునుగూర్చి హిందూ జేతమున ప్రచారము నులుపుటకై వైస్రాయిగారిభార్య పూను కొనెను. ఆజ్ఞియేడ జనులెల్లగుడ అనాలోగ్యమును, కికురు రణములను, పురిటిజబ్బులను లోలగించు ప్రయత్నములందు పాటు బడవలసియున్నది. ఈ బాధ్యములకు ముఖ్యముగా దంతర్లోగము లే కారణము లగుచున్నవి. చివరకు మనుచాల మంది గుర్రెయంగ బా ల కు న్నారు. దం త ర స ం బం ధ మగురోగములకై దేవామునందు ఆరోగ్యము చెనుట. పిల్ల బాగుగా నెదుగబలవండుట సంభవించును, ఆరోగ్యవిషయమున కనిజేయుచున్న వారుగూడ, దంతములను వాటియందుకచ్చించియ జాగ్రులను పూర్తిగా నెరుంగలేకన్నారు. కాన దేవాలోగ్యమునుగూర్చి ప్రజలకు బోధచేయు ప్రకారమునందు కికువులను, బాలెంతకొండ ప్రేయమునకై కృషి చేయునపుడు దంతవృత్తమునుగూర్చి కూడ ఉత్తర్యములనుసరి కరపత్రములను మంచి తగుప్రబోధము గావించవలెను. హెచ్ కెకట్రావు ఎల్. ఎం. ఎస్.

ఎగ్జురు పోలీసు కోర్టు

మోసము కేసు

ఎద్దెరు అందు కంపెనీ మండులక ర్తము కొంబంబర్తూరు, భాగిరియగు ధనుకాధారాచారి ఇనస్పెక్టరు గోవిందరాజులునాయుడు, మోసము నేరముపై తెచ్చినకేసు విచారింపబడెను.

మొదలయ 10-వ తేదీన స్పెన్సరు కంపెనీలో ఆ కంపెనీ భారతదారుడగు ఎన్. ఎన్. రామస్వామి ఆయంగారు, వజీలు గారి జేరను రూ 500 సామానులు కానలెనని కొనచు ఒక అర్జరు కాగితమును కంపెనీ కార్యదర్శి యెదుట తెల్లెను. తాను వజీలునకు కావతురది నని చెప్పెను. కాని కార్యదర్శి సంకేతము దొంగసంకేతమని భావించి పోలీసువారికి ఫిర్యాదు జేసెను. కిదవ విచారింపగా మొదలయ కేసునకు బంధువుకాడని రుజువయ్యెను. కేసు 30 వ తేదీకి, మార్చబడినది.

* * * * * వి దు ద ల

ఇదిగరకు మోసము నేరము క్రింద భార్తచేయబడిన శ్రీ మానవేదంకటకల రాజాగారిని కేసు విదుడల జేయట్లు ఉత్తర వొసంగబడెను.

పోస్టు ఆఫీసు సర్టిఫికేట్లవిక్రయము

నాగపూరము, 17 నవంబరు:—గతజ్యోతిరు మాసమున పోస్టు ఆఫీసు క్యాష్ సర్టిఫికేట్లు రూ 56 8/4 లక్షలవరకు విక్రయింపబడెను. గత మూడు వత్సరములలోను ఈ విక్రయ మొత్తము వరుసగా 4, 5, 6. లక్షలు.

వాతావరణ స్థితి

1923 సం॥ నవంబర్ నెల 20 తేది మంగళవారము

Table with 6 columns: Time/Category, Wind Speed (km/h), Wind Direction, Humidity, etc. Rows include various weather observations and forecasts.

సర్కారులు:—మచిలీపట్నములో ఆకాశము నిర్భయము. నున్నది. కిక్కినవూట్ల కొంతమట్టుకు నున్నది. మచిలీ పట్నములో పగటివేడిమి 4.2 కాకినాడలో 5.5 దిగ్రిలు ఎక్కువ రాత్రివేడిమి 8.5 నుండి 7 దిగ్రిలవరకు ఎక్కువ.

దక్కన్:—మట్టులు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి కమ్మలు బల్లారిలో అర్ధగత కమ్మకు. బల్లారిలో పగటివేడిమి 6.9 దిగ్రిలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 6.2 దిగ్రిలు ఎక్కువ కర్నూలులో పగటివేడిమి 6.2 దిగ్రిలు ఎక్కువ.

కర్నూలుకము:—మట్టులు కులర కులరగ నున్నవి పగటివేడిమి 4.8 నుండి 5.2 వరకును, రాత్రివేడిమి 2.7 నుండి 5.4 దిగ్రిలవరకును ఎక్కువ.

ఎన్. ఆర్. యు. సామ్రా, కారావరణ కార్యదర్శి

Advertisement for Rajvaid Sri Bamandasaji Kaviraj, located at 152 Harrison Road, Calcutta. The ad includes decorative borders and text in Telugu.

కొత్త మంత్రవర్గము

సర్ పిట్టి త్యాగరాయశ్రేష్ఠిగారి ప్రకటనము

నేటి (19వ తేది) త్రితయవలన కొత్తమంత్రుల నియామకము జరిగిన దని మాకు తెలియగలదు. గవర్నరుగారు వాతావరణమును పానగిల్లు రాజాగారిలోను ఆలోచించిరి. బ్రాహ్మణేశ్వరుల ప్రాయశ్చిత్తము విషయమున నెటులు విధియు మాకు తెలిసిన దానినిజేటి కేము గవర్నరుగారికి విన్నవించితిమి. గవర్నరుగారు దీర్ఘాలోచనచేసి పానగిల్లు రాజాగారు ప్రధానమంత్రిగాను, ఏ. పి. పాత్రోగారు రెండవమంత్రిగాను, శివభాసంపిల్లగారు మూడవమంత్రిగాను ఉండునట్లు ఉత్తరువు చేసిరి. వారు మాకుగల సందుల కంగీకరించిరి. ఇప్పుడు మంత్రివర్గ మేర్పడెనుగాన బ్రాహ్మణేశ్వరులందరును అభిప్రాయభేదములను వదలుకొని మరల సందరును కలసి పనిచేయులెనని నేను కోరెదను. అటుల చేసినచో బ్రాహ్మణేశ్వరులకు మాఖ్యముగాను తేజము సందలి యితర ప్రజల కందఃకెని గూడ మంచిమేలు మనము చేకూర్చు గలుగుదుము. మన ఉద్యమమున చీలిక లేర్పరచి కలలను కలిగించ జూచుచున్నవారి కక్షిగుర్చి తేలికగా మాటలాడుటకు నే నెంతమాత్రము గడంగువాడను గాను గాని మనభూమిను చక్కగా కొనసాగించినచో మన బ్రాహ్మణేశ్వరుల సంఘమునకు మంచిలాభము కలుగగలదు. స్వపరిపాలనమును బడయుటకు దేశీయులు సరియగు పురోగమన మొనరించుటకు మనము కాగలదను విషయమును నా మిత్రులగు బ్రాహ్మణేశ్వరులందరును బాగుగా గ్రహించు రియే నేను నమ్మెదను. ఈ బ్రాహ్మణేశ్వరులందరూ ప్రారంభించబడినప్పటి నుండియు నేను దానితో గట్టిసంబంధము గలిగియుండుటవలనను, విషమదశలలో గూడ నీ ఉద్యమాభివృద్ధిలో నన్నిహితసంబంధము నా కుండుట కలనను, మొదటి బ్రాహ్మణేశ్వరుల మంత్రివర్గమువారు చేసిన పనిని నేను బాగుగా గమనించుచుండియుండుటవలనను, దేశీయుల కందరిని బ్రాహ్మణేశ్వరులకు మాఖ్యముగాను ఆ మంత్రివర్గమువారు చేసిన మేలు నేను బాగుగా నెరిగి యుండినందునను, నిజముగా జేకాభివృద్ధిని స్వపరిపాలనలో కొరచున్నట్టి బ్రాహ్మణేశ్వరులందరును వ్యక్తిసంబంధములగు భిన్నాభిప్రాయములను యిష్టాయుచ్చములను వ్యక్తిసంబంధములగు ప్రత్యేకభావములను మరచి సర్వజనుల మేలుకోరమను ఏకీభావముతో పనిచేయవలెను మనము చేసినపని కావ్యతముగా నిలచి భావిసంతతివారికి గుణపాఠముగాను, ప్రోత్సాహకరముగాను ఉండునట్లు మనము పనిచేయవలెనని నేను కోరెదను. విషయములను ని హ్ను టి క ము గా విమర్శించి చాటుమాటు లేకుండ నా అభిప్రాయములను స్పష్టముగ తెలుపదగిన తీవిరచకముందు నేను పురుషుని. రాజకీయ సుబంధములగు సంఘర్షణలను కలన కలిగిన మనఃకేకములను మరచుట సాధారణముగా సభ్యులకు సాధ్యము కాకున్నను వారు కామకోధాదులను జయించి పరస్పరముగా త్యాగములతోను సద్భావముతోను పనిచేయవలెనని వారిని నేను కోరెదను. మనము మాఖ్యముగా చేయదగినది గట్టిపై, దీర్ఘచుగు కృపి, సామ్యుభయగు కృపి గాన మనయాద్యము మధ్యస్థస్థానమున నెలకొనునట్లును కాలక్రమమున సత్పరిపాలన బడయునట్లును బ్రాహ్మణేశ్వరులందరునుకలసి గట్టిపని చేయవలెనని నేను కోరెదను. అటులచేసినచో మనము మనదేశీయుల కోర్కెలను సమహర్షిణవారు మనుచును. ఇదివరకులేని యిపుడుగూడ దైవము మనకు తోడనుగాక" అని గర్వ పి. త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారు స్పష్టపరిచిరి.

శ్రీయుత కల్పమంచి రామలింగారెడ్డిగారు

త్రిత్యాదిని రెడ్డిగారిని సంకల్పించి ప్రక్షింభగా వాల్చుచుండిరి.

గవర్నరుగారికి సన్మానశ్రేణియు సమర్పించు సందర్భమున యామంత్రివర్గమునై యు దా ర బ్రాహ్మణేశ్వరులకు దిక్పానము లేదను తీర్మానమును నేను 26 వ తేదీని ఉపపాదించెదను. ఆ తీర్మానము 27 వ తేదీని చర్చించబడుచుగా 28 వ తేదీని చర్చింపబడెను. ఆ తీర్మాన మామోదింపబడిన కలగ గలఫలితములను గూర్చి నే నిపుడేమియు నాకింపను దానిని గూర్చి నేను జేమియును తెలుపను.

ఈ మంత్రివర్గము తొలగినచో కాననసభ్యులలో మహమ్మదీయులు, ఆర్యద్రావిడులు, తియ్యలు, యితరనిమ్నజాతులు మాకును నన్ని పక్షముల ప్రతినిధులకును సంక్రమింప కలిగించుటకు మంత్రివర్గ మేర్పడగలదు. ఎన్ని కలఫలితమును బాగుగా పరిశీలించి అధికారవిధియు పరాజితు లేరనియు ఉచితముల

భిన్నాంతరువులవారు హెచ్చుగా నెక్కుకొనబడి రియే స్పష్టముకాగలదు. కాననపుకు నియమించబడినవారు మంత్రులుగా నుండుట ప్రజాభిప్రాయాధిక్యమే యగును. ఇప్పుడు కాననసభ్యులు అతను అభివరమును సాధించక మిగ్గుతున్నచో ఎట్టిమంత్రివర్గమును కమరలనెక్కించిననుగూడ ప్రజాప్రతినిధులు వాళ్ళభావముతో లొంగియుండురనియే విచితము కాగలదు. తంజావూరులోను తిరువళ్ళూరులోను మరువనపల్లి, సి. సుబ్రహ్మణ్య పిళ్లగారు తక్కిన బ్రాహ్మణేశ్వరుల కల్గరికి తీసిపోవువారు కాకపోయినను ఎన్ని కలలో మంత్రివర్గమువారి ప్రతినిధులకు పోటీగా నిలచి విజయమును బడచుటచేసిన వారైరి. క్రాబు వెర్నాండజురి సాల్వానా, పి. జె. డి. కామయ్యగారుగూడ మంత్రివర్గమువారి ప్రతినిధులతోడించి విజయమైరి. వెనుకటి మంత్రివర్గము తమకు దురింతకపోవుటవలననే కృష్ణస్వామినాయుడు (వెల్లుతు) గారు మాకునుగల పజపుకు ఎన్ని కలతో తాము స్వతంత్రపక్షమువారమని ప్రకటించుకొనిరి. కాననపుకు కాననసభ్యుగూడ వారికి ఎన్ని కలసభావేదికయేయగును గాన వారనిస్సంకేతముగ నీరుగొనివర్తమునై విశ్వాసము లేదనిపట్టుచున్నట్లు సమాజము, ధర్మము, సమాచితము నయియున్నది.

పానగిల్లు రాజా మంత్రివర్గమువారు మహమ్మదీయుల యొక్కయు యితరనిమ్నజాతులయొక్కయు లాభమును కృపి కరించినగాన వారి ప్రారభావమునకు వీరందరును తమ ఆగ్రహమును వెల్లడింపవలసియున్నది. అనంగీకారమును వెల్లడించినమేలు జన్మింపవలెనుగాననుండియే అతడు మన సంస్కరించుటకు ప్రయత్నించితిమి. కాక్రమముగారి ఉద్దేశము ప్రకారము బ్రాహ్మణేశ్వరులకును నిమ్నజాతులకును ప్రజాభివరకరములు గొప్ప కక్షిని కలుపుట బడిని కలిగి యుండు నట్లు చేయుటకు మేము ప్రయత్నించితిమి. ప్రతిపక్షాలాభిప్రాయములకు వారు ముట్టపన్ని మాత్రముగ్గియును నెటుల విధముగా వినిపిస్తో స్పష్టముగా తెలిసియున్నది. మన మొదటి ఆశయములను యాదరిగా భ్రష్ట మొనరించినందులకు మనరాష్ట్రమునందలి అన్ని కక్షములవారును ఆగ్రహమును జెందియున్నారు.

ఇదివరకే సంబంధముగవిషయమని అనుపానులు తెలియని వారు కొందరు కలుగుచున్న పక్షముల నిరాధారములు. ఇది వ్యక్తి సంబంధ మంతమాత్రమున కాదు. ఉచితములకును మంత్రివర్గము వారికిని కలిగిన సంఘర్షణయు. ప్రజాభివరకరములను మరల ప్రతిష్ఠించుటకే మేము పోరునలుపు చున్నాము. ఈవిషయదశలో తప్పించుకోవలసిన మంత్రులుచేయ వాగ్దానములను ఉచారులు పూర్తిగా నిరసించెదను.

ఇదివరకు వారు చేసిన వాగ్దానములు, ప్రమాణములు, విధానములు, తీర్మానములు మాకును నన్నియును సమయానుకూలముగా చేయబడిన కప్పుడాటులని అందరును బాగుగా నెరింగియుండున్నారు; కాన నీవాగ్దానముల నెవ్వరును నమ్మజాలరు.

బ్రాహ్మణేశ్వరుల సమావేశము జరుగనుండుట

ఈ నెల 25 వ తేదీని అన్ని పక్షముల బ్రాహ్మణేశ్వరుల (కాననసభ్యుల) సభను జనవరతలనని మంత్రివర్గము కలన వాలో చించు చున్నాని వారు తెలిసిరి. ఈ కానన సభ్యులు మాయమర్యముల నెరుగని పసిబిడ్డలయే మార్చి లిప్పటికిని భావించుచున్నట్లున్నది. మంత్రివర్గమునకు ప్రతిపక్షముగ నిలచి సభలు చేసి విజయమైన, స్వతంత్ర, స్వరాజ్య, భిలాభతు, కాంగ్రెసు, మిశ్రవాది, పక్షములవారు కాననసభ్యులు, మంత్రివర్గము ఆహ్వానము నంగీకరింపజాలరు. వారు వ్యక్తిసంబంధముగా నెట్టి అభిప్రాయమును తెలుపజాలరు. ఆయాపక్షములవారు రెండరును ప్రత్యేకముగా నభిప్రాయములను తెలుపుటయే క్రవ్యము. ఉచార బ్రాహ్మణేశ్వరుల పక్షమువారును మాకాహ్వానములు రావు. వచ్చినను మేము నిర్బంధముగా నిరాకరింపవలసిన వారమేయగుదుము. మాఖ్యవిషయములను విర్చించవలసినపుడు కావలసిన బహిష్కరించినవారిని మరిల నిట్లులాహ్వానించుట వారి వనమానియటయే యగును. మంత్రాంగ సభాపాదురస్థమునకు భంగమున కలిగించుకట్టి స్వరాజ్య, స్వతంత్ర పక్షములవారును నేనును, దాక్టరు సతీశును, రామలింగం నెట్టిగారును మంత్రివర్గ సభకు రాదగినవారము కామని వారాయజుటకు సభలో వారు నుడివివట్లు (ప్రతికలలోని వారలు నిజమైనచో) యిదివరకే స్పష్టమైంది.

మంత్రివర్గమువారితో చేరవలదు కాననసభలో ప్రజాభివరకరములతో చేరవలెనని నేనును రామలింగంనెట్టిగారును కాననసభ్యులకు విజ్ఞప్తి పంపుచున్నామని రామలింగంనెట్టిగారును నుడివిరి.

మహమ్మదీయులకు మేలు

పి. భరీపుల్లా ఎం. ఎల్. సి. గారు కాననసభ్యులకు మహమ్మదీయుల కిటుల విజ్ఞప్తి చేసి వంసిరి.

పానగిల్లు రాజాగారి బంగారాలో జరిగినసభ సంగతి మీరెందరే యుండురు. మహమ్మదీయసభ్యులలో మే మెరుగుదల మాత్రమే ఆసభకు జేర్చితిమి. రాష్ట్రీయప్రజలలో మహమ్మదీయుల సంఖ్య అల్పము కాకున్నను వారిలో విశ్వాసంపన్నులు తక్కువగా నుండకున్నను ప్రభుత్వోన్నతిలో విశ్వాసముండు మహమ్మదీయు లాక్కరును లేకుండుట కోరవలెనుగాన ప్రభుత్వవర్గమున మహమ్మదీయ ప్రతినిధి యుండుట వసరమని మహమ్మదీయులు కోరుట సమాజము. మంత్రులలో నిక మహమ్మదీయులగునూడ నుండనిచో మహమ్మదీయ (కాననసభ్యులు) పక్షమువారు మంత్రులకు తోడ్పడజాలరు. అని మేమాసభలో స్పష్టముగా తెలిపితిమి. ఆసభకు రానివారుగూడ నీవిషయమున మాతో నేకీభవించెద రనియే మేము నమ్మెదము.

కాననసభలో స్థానముల నిర్ణయమును గూర్చి అభ్యర్థులకు మాకు ప్రాసితలేఖ సందర్భమున 26-6 తేదీలోగా మహమ్మదీయసభ్యుల లంకరుచేరి ఆలోచించవలెనని ప్రత్యుత్తరమును వంపకుండుటకు నిశ్చయించబడినది.

అందుల కీ నెల 24-వ తేదీని సోమంకాలము 4 గంటలకు చెన్నపురి జార్జిటవును ఆంగ్లపక్షమున పిట్టిగారి 67-6 గృహమున మహమ్మదీయ కాననసభ్యులసభ జరుగును. ఆసభలో యితర మాఖ్య విషయములగునూడ చర్చించబడునుగాన నా సభకు మహమ్మదీయసభ్యుల లండనును మాఖ్యముగా రాగోరెదను. అందరును మాఖ్యముగా కలసి పనిచేయవలెనని నుద్దేశముతోనే వ్యవధి యుండగానే యాజ్ఞాప్తి చేసి వంపితిని అని భరీపుల్లాగారు వ్రాసిరి.

బంగారు వెండి వగైరా ఏలం

నోటిసు

తిరుమల తిరుపతివగయిరా దేవస్థానములలో 1923 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల మొదలు 1923 వ సం॥ అక్టోబరు నెలవరకు వచ్చిన బంగారు వగయిరా వస్తువులు యాదిగున కనుమరచిన వాటిని 1923 వ సం॥ నవంబరు నెల 26 వ తేదీ సోమవారం పగలు 12 ఘంటలు మొదలు తిరుపతి దేవస్థానం భజానావద్ద ఆదినమున్ను తరువాత యేలం పూర్తి అయ్యేవరకు ప్రతిదినము అదేవేళకు ప్రారంభించి యేలంవేయబడును. యేలంలో సవాలుచేయగోరు వారు దేవస్థానంకచ్చేలో ముందుగా రు 100-0-0 యలు ధరావత్తు కట్టి యేలంలో సవాలు చేయవలసివది.

యేలములో సవాలు భాయపరచబడిన విషయమును గురించి శ్రీ విచారణకర్తలువారి మంజూరు పుత్తరువు సాదరైన తేదిలాగాయతు 30 దినములలోపల సవాలు మొత్తమును చెల్లించి లాట్టును పుచ్చుకోవలయును. అట్లు వాయిదాలోపల తీసుకొనినియెడల వాయిదా మీరిన తేది లగాయతు 30 దినములవరకు న॥ లాట్టును- అమానత్తులో పుంచడమగును. అట్టిరోజులకు దినం 1-కి లాటు (1-కి రు 2 యలు) రెండురూపాయలు జరిమానా చెల్లించి లాట్టు పుచ్చుకోవలయును. అందుకు తప్పినయెడల న॥ లాట్టును మరుయేలం వేయించి అందుచే దేవస్థానమునకు కలిగే నష్టమును క్రమక్రమం అభిలో సవాలుదారువద్దనుంచి వసూలు చేయబడును.

Table with 2 columns: Item description and Amount. Includes items like 'బంగారు ధనా 1-కి 80 కులములకుండున', 'బంగారు నాణ్యములు లాటుగా రకములు', etc.

ఆంధ్ర పత్రిక

1923-వ సం॥ నవంబరు నెల 20 వ తేది

మంగళవారము

తిరుగుబాటు

మొదట రాజధానియందు ఎన్నికలును గిరినివి.

మంత్రులు నియమితులయి. సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగా రీమాను తోలిపోయిరి. పానగల్ రాజగారు ప్రథమమంత్రిగను, పాత్రోగారు రెండవ మంత్రిగను నియమింపబడిరి. వెనుకటివలె పానగల్ రాజగారికి స్థానిక స్వపరిపాలనా శాఖయు, పాత్రోగారికి విద్యాశాఖయు వక్రగింత పెట్టబడినవి. సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారికి బదులు. డి. బి. టి. ఎస్. శివజ్ఞానంపిళ్లగారు నియమింపబడిరి. వీరు అభివృద్ధిశాఖ కధికారులుగ నుండురు. వీరిని నియమింతులను వదలిగలదని, వెనుకనే సూచించియుంటిమి. ఈ తరుగుమున వెనుకటి హాగ్గిలో నొకరిని తగ్గించి శివజ్ఞానంపిళ్లగారిని వారిస్థానమున నేల నియమింపవలయునని ప్రశ్న గలుగవచ్చును. నాయుడుగారికన్న పిళ్లగా రెక్కుడు నెమరు లను విషయ మింతవరకు బయల్పడలేదు. పిళ్లగారు గడిచిన శాసనసభలో కభ్యులుగనుండిరి. కాని వీరిపే రంతగా చదువరులు వినియుండదు. వీరిదివరకు సభలచర్చలలో విశేషముగ పాల్గొనిన కదనము గనుపించదు. నాయుడుగారు న్యాయవాది అలొండి బైకెవచ్చిరి. పిళ్లగారి కిట్టిశిక్షగూడ లేదు. వీరు ఉపకార వేతనము పొందెడి ప్రభుత్వద్యోగులు. డిప్యూటీ కలెక్టరు ఉద్యోగములో వీరు వెనుక పనిజేసి యుండిరట. సామాన్యపు ఉద్యోగవాసాలు వీరి నుంటియుండు ననుట వింతగాదు. ప్రజాభిప్రాయము పై వీరికి విశేషగౌరవ ముండునని ఎ చుటకును వీలులేదు. ఇట్టిసందర్భములలో వీరిని నియమించుటకు, తమిళు లగుటయే ముఖ్యకారణమై యుండును.

మంత్రిపదవు లన్నియు ఆంధ్రులకే వశమయినవనియు, అరవవారి కివి లభింపలేదనియు, చాలకాలము నుండియు గుసగుసలు బయలుదేరినవి. కొంతకాలము క్రిందట జరిగిన దక్షిణజిల్లాల బ్రాహ్మణేతర సమావేశము లో సిగుగు సలురూపము దాల్చెను. తమిళులను జేర్చుకొనవలయు నను తీర్మానము ప్రవేశపెట్టబడినది. జస్టిసుపక్షనాయకు లగు సర్ పి. త్యాగరాయశెట్టిగారు ఆ ప్రయత్నము చేర్చుకొని నిందమోపబడెను. ఇట్టి మర్కము లకు బదులుజెప్పుదు, అరవవారి కొకరికి ప్రవేశ మియవలయునని తాము వెనుక సూచించితి మనియు, గవర్నరుగారు వినక పాత్రోగారిని నియమించి రినియు, తమ తప్పేమియు లేదనియు, ప్రకటించిరి. ఈనూ రయినను అరవవారి నొకరిని నియమించనియెడల, మంత్రివర్గములే నడుచుట దుర్లభమగు నని ఎంచి గాబోలు, శివజ్ఞానంపిళ్లగారిని నియమించిరి. వీరికొరకు తెలుగు వారి నొకరిని ఖాళీ జేయవలసివచ్చెను. మంత్రులు రాజనామా నీయ నక్కర లేదనియు, ఇదివరకున్న వారే పరిపాలనము జరుపుచుండు రనియు, గవర్నరుగారు రిభిప్రాయ వదినటుల ఈమధ్య వినవచ్చెను. సంగీతరణశాసనము ప్రకారము, ఇటుల జరుగుట ప్రమాదము అక్రమము యని ఇప్పుడు విచారించ నవసరము లేదు. కాని తమిళమంత్రి కొకరికి స్థాన

మొనగ దలచినపుడు, అందగు మంత్రులును రాజనామా నీయక తప్పదు. త్రుటికాలమున నందరును రాజనామా నిచ్చిరి. మరు నిమేషమున, మంత్రులుగ తిరిగి నియమింపబడిరి. ఇప్పుడు జరిగిన తమామా లలో నిది యొకటి.

జస్టిసుపక్షమున కింతవరకు నాయకులొకరు, ప్రధానమంత్రి కేరొకరుగ నుండిరి. నాయకునికి ప్రభుత్వమునందెట్టి శోక్యములేదు. వెనుకటివారు నాయకులతో కంప్రతించి గవర్నరుగారు మంత్రులను నియమించిరి. ఈమారు నాయకునితో బనిలే కనే మంత్రివర్గ మేర్పడువలదని సూచించబడెను. సర్ పి. త్యాగరాయశెట్టి గారు నాయకులుగ నుండురా లేదా, నామమాత్ర నాయకత్వమును కిఫర్జితురా యని ప్రశ్నింపబడెను. ఇందువిషయమై ఊహ లనేక ములు ప్రబలెను. సర్ పి. త్యాగరాయశెట్టిగారు మాత్రము, తాము నాయకత్వమును విజ్ఞప్తింపజేదని, పత్రికాప్రతినిధులతో స్పష్టముగ చెలిపిరి. అందు కనుగుణ్యముగ సన్నటి దిన మొకప్రకటన గావించిరి. తమతోడను, పానగల్ రాజగారితోడను మంత్రుల నియామకమువిషయమై గవర్నరుగారు యోచించిరినియు, బ్రాహ్మణేతరభిప్రాయమును తమకు చెలిసినంతవరకు పాత్రో సూచించియుంటిమనియు, గవర్నరుగారు దూరమాలోచించి మంత్రులను నియమించిరినియు, త్యాగరాయశెట్టిగారు వెల్లడిజేసిరి. ఇ దునుబట్టి త్యాగరాయశెట్టిగారి నాయకత్వమును గవర్నరుగారు రీమాను గౌరవించినటుల గ్రహింపవచ్చును. బ్రాహ్మణేతరులు తమలో తమకు గలిగినభేదములను వెనుకకుజెట్టి, కలిసి పనిచేయవలయునని, త్యాగరాయశెట్టిగారు హెచ్చరించు చున్నారు.

వీరి విన్నపమును బ్రాహ్మణేతరు తంతవరకుగౌరవించురో త్వరలో తెలియగలదు. కాని జస్టిసుపక్షమువారింతవరకును తమరాజకీయకార్యక్రమమును ప్రచురింపలేదు. తమ యుద్దేశములను ప్రకటింపలేదు. స్వరాజ్యము నెటుల సాధింపదలచిరో వెలిబుచ్చలేదు. బ్రాహ్మణ బహిష్కారపద్ధతి ననుసరించియే, సీమారును బ్రాహ్మణేతరసాధమును నిర్మింపదలపెట్టుచున్నారు. కాని వీరిలోనే వీరికి అంతఃకలహములు ప్రబలినవి. జస్టిసుపక్షపు చీలిక విస్తరించి నది. క్రొత్తపక్షమునకు కిట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు నాయకత్వము వహించుచున్నారు. రామలింగారెడ్డిగారి సామర్థ్యమునట వివరింప నవసరము లేదు. ప్రభుత్వ క్షతికూలకక్షిమును నడుపుటకు వీరు అర్హులయినను, వీరియుద్దేశములేమి, వీరు నిర్వహింపదలచిన కార్యములేమి, జస్టిసుపక్షమునకును వీరికిని గల భేదాభిప్రాయమేమియు ప్రశ్న లుదయించుట సహజము. రామలింగారెడ్డిగారు తమరాజకీయోద్దేశములను వెలిబుచ్చునంతవరకు, ఇరుపక్షములకును రాజకీయవిషయములలో నెక్కుడు భేదాభిప్రాయములు గనుపించవు. బ్రాహ్మణేతర ప్రాతినిధ్యము కిషయమై ఇరుపక్షములవారును పట్టుదల జూపుచున్నారు. మంత్రివర్గముండు తామయినను బ్రాహ్మణుల నెన్నడును జేపమని రామలింగారెడ్డిగారు పెట్టుదలగనుపరచిరి. బ్రాహ్మణులకుగాని మరి ఎవ్వరికిగాని మంత్రిపదవుల నీయవలయునని మేము గొరుటలేదు. శాసనసభలందుగాని, మంత్రిహోదాలందు గాని మాకు విశ్వాసము లేదు.

కాని బ్రాహ్మణులు గూడ ప్రజలలో నొకంతర్భాగ మయినపుడు మంత్రిపదవులనుండి వారి నేల బహిష్కరింపవలెనో రామలింగారెడ్డి గారు సూచించకపోవుట లోపమని చెప్పక తప్పదు. ఇందుకు ఏ డిమోక్రటిక్ సూత్ర మాధారమో తెలియదు. రాజకీయక్షల్లలపై నరుకక్షములవారికిని

భేదము లేనపుడు, ప్రస్తుత మంత్రివర్గముపై రామలింగారెడ్డి ప్రభుత్వం లేల కత్తిగట్టవలయు నను ప్రశ్న యుదయించును. రామలింగారెడ్డిగారు పత్రికాప్రతినిధులొకరితో ముచ్చటించుచు ప్రస్తుత సంఘర్షణము కేవలము వ్యక్తిసంబంధ మయినది గాదనియు, అభివృద్ధి గోరెడివారికిని మంత్రిపక్షమువారి కినినిజసంఘర్షణ మేర్పడిన దనియు, తాము డిమోక్రటిక్ ఆశయములను పునరుద్ధరింప బ్రయత్నించుచున్నా మనియు, చెలిపిరి. ఇతిరుల సానుభూతి బడయవలయు ననిన, రామలింగారెడ్డిగారు తమ యుద్దేశముల నింతకన్నను స్పష్టముగ చెలిపి యుండవలసినది. మంత్రులపక్షమువారి యుద్దేశము లెటుల సూచించిములా, తమ పక్షమువారు వారికన్న నెలకవిశాలాభిప్రాయలో సూచించి యుండవలసినది. జస్టిసుపక్షమువారు రాజకీయనిర్మాణముల విషయమున కితనముగ ప్రవర్తించి రనియు, స్వాతంత్ర్యసిద్ధికై పాటుబడిన దేశభక్తులను తృణీకరించి రనియు, అఖయోద్యమమును గూర్చి దురభిప్రాయములను వ్యాపింపజేసిరినియు, బ్రాహ్మణద్వేషమును పెంపొందించి జాత్యైక్యతకు భంగము కలిగించిరినియు, సామాన్యముగ నభిప్రాయము వ్యాపించియున్నది.

ఇట్టి స్థితిలో, యీ ప్రశ్నలన్నిటివిషయమై తామెట్టి విశాలభావమును జూపదలచిరో, రామలింగారెడ్డిగారు వెల్లడించియుండవలసినది. ఇప్పుడు వెల్లడియగునంతవరకు, ప్రస్తుత మంత్రివర్గమును తొలగించుటకు వీరు ముఖ్యముగ బూనుకొనియున్నటుల తెలియగలదు. ఇంతియగాక తాము మంత్రులగుట తిట్టించుచో, మహమ్మదీయులకును, ఆదిద్రావిడుల మొదలగు నిమ్మజాతులకును గూడ మంత్రివర్గమున ప్రాతినిధ్య మొనగదమని రామలింగారెడ్డిగారు వాగ్దానము జేయుచున్నారు. ఈవాగ్దానము బట్టి, మహమ్మదీయులు నూతనపక్షమువారిలో జేరవీలగును. మంత్రిపక్షమువారిలో జేరిన కొంత మందిగూడ తమపక్షము జేరెదరని, రెడ్డిగారికి నమ్మకముగలదు. 26 వ తేదీన బ్రాహ్మణేతర శాసనసభ్యుల సమావేశమును జరుపుటకు మంత్రులు క్రయత్నించుచున్నారనియు, ఆసభకు రెండవ పక్షమువా రెవరును పోగూడదనియు, ఇదివరకు జరిగినసభలో నాహ్వానింప బడనివారు ఆత్మగౌరవమును నలుపుకొనట కి సభకు బోజాల రినియు, మంత్రులకక్షము వారితో జేరవలదని అభివృద్ధి నాశించెడి బ్రాహ్మణేతరు లందరకును రామలింగారెడ్డి గారును తామును విన్నప మంపుమింటిమనియు, రెడ్డిగారు, వెలిబుచ్చిరి. ఉభయపక్షముల మధ్య ఎన్నికలకు పూర్వము రాజుచన్న కలహములు సారాయణశాగునందు జరిగిన సభలో పరిస్పృహమయినవి.

ఈ తిగాదాలో ఒక్కవిషయము మాత్రము స్పష్టమగుచున్నది. జస్టిసుపక్షము నాల్గొకటమంది బ్రాహ్మణేతరులకు ప్రాతినిధ్యము వహించుచున్నదనుమాట బూటకమని, రుజువయినది. మహమ్మదీయులు, క్రైస్తవులు, సిమ్మజాతులు మొదలగువారి సంగతి యిటుండ, జనసామాన్యవిషయ మటుండ, ఉన్నతజాతి బ్రాహ్మణేతర విద్యాధికులకయినను ఈ పక్షము ప్రాతినిధ్యము వహింపదనియు, మంత్రులకును వారి యనుచరులగు అల్పసంఖ్యాకులకును మాత్రమే తావొనగుచున్నదనియు, విదితిమయినది. రామలింగారెడ్డి, రామలింగశెట్టి, సరసింహరాజు, మొదలగు ప్రముఖులు చేరినపక్షమును చులకనగ జూచుటకు వీలుండదు. క్రొత్తపక్షమువారి తిరుగుబాటును కప్పిపుచ్చుటకు వీలులేదు. ఎట్లులలో సర్దుట కవకాశము దప్పిపోయినది. ప్రస్తుత మంత్రివర్గమునందు తమకు నిశ్వాసములేదను తీర్మాన

విద్యయొక్క ఆదర్శములు

పాట్నా విశ్వవిద్యాలయ ప్రతిష్ఠ

తైసు చాన్సలరుయొక్క ఉపన్యాసము

పాట్నా, నవంబరు 17:—ఈనాడున విశ్వవిద్యాలయ ప్రతిష్ఠాదాన సమావేశ సంవత్సరమున, మొదటి గౌరవ వైసుచాన్సలరు గారు ముట్టా అహమ్మదుగా రువన్యసింతువు గతకర్తర కార్య కమమును వివరముల చెలిపి, వివిధపరిక్షలయందు త్రిపుర లైనవారి సంఖ్య సంత్వ ప్రికరముగ నున్నదని నిరూపించెను. విశ్వవిద్యాలయముయొక్క అర్థి కర్థి గతమునువత్సరములందుకంటె చాల బాగుగ నున్నదని వివరముల చెలిపెను. 1924 జనవరి 1 లేదని రు 3996 ల నిజవర్తనముతో సంవత్సరముప్రారంభమై 1924 సం॥ అంతమున రు 6298 లు లాటుతో ముగియవలయును, ఇ గ్గిను ప్రాజా సెక్కు నుల ముగించుట కీఫలమును పెచ్చించుచున్నామనియు ఆధనము తిరిగి వచ్చుననియు నుడివెను. తరువాత వేరము లేకుండ గౌరవ వైసుచాన్సలరును నిరూపించుట ఈ రాష్ట్రమునకు క్రొత్తగాదయి చాల కాలమునుండి వచ్చుచున్న విషయమే ననియు నుడివెను. తరువాత విశ్వవిద్యాలయ లో ప ములను గురించిన వివరములకు ప్ర త్యుత్తర మొసగుచు, ఈ విశ్వవిద్యాలయమున పరిక్షలు కఠినముగ నుండు నను విషయము నిజము గాదనియు 1921 సం॥ నుండియు మెట్టి త్త్యలేవనుపరిక్షలో నూటికి 50 క వైగా విజయ మందుచున్నారనియు కలకత్తా వి శ్వ వి ద్యాల య ము న 1910 కలకు విజయ మందువారిసంఖ్య నూటికి 50 మా త్ర మే న నియు నుటివల ను మా త్ర మీ సంఖ్య నూతాత్తుగా 60 వరకు పెచ్చినదియు నుడివెను. ఈపెచ్చుటకు పరిక్షలకు కట్టుకు పడలింతుట యొనగా లేక విద్యార్థుల పరిక్షమయొనను కారణము గావలెను. ఇందేకాగల మైకదియు దాము నిశ్చయముగ పెచ్చింపి లక్షనయొ విడి యెట్లున్నను పాట్నా విశ్వవిద్యాలయ ఫలితములు ల క త్రా వి శ్వ వి ద్యాల య య ఫ లి త ము ల తో రోల్పుదగి యు న్న నని నుడివెను. పాట్నా విశ్వ విద్యాలయపరిక్షల కట్టడకు జనినను గొప్పవిజయమునను. వా రొనకు దీగిల ఇచ్చు వైసుచాన్సలరునకును, పుచ్చుకొను విద్యార్థికిని నూడ గౌరవమును పెచ్చుననిగ నుండవలెను. పరిష్కా ఫలితములు ఇంతకంటె పెక్కువ యుత్సాహకరముగ నుండి నవో నురిత సంతోషకరము. అందుచే నీ సంవత్సరమున నొన్న విమర్శ ని చా ధా ర మై న ది. ప రి క్ష ల లు రు అవజలము గాంచుటకు బోధకుల లోపమునూడ గావచ్చును. అట్టి వేవైన నున్నయెడల విశ్వవిద్యాలయమువారు సవరించుటకు సిద్ధముగ నుండును. ఈరాష్ట్రమున రెగిడెన్ని ల విశ్వవిద్యాలయ మత్త్యువునముగ నున్నది. దీనియొక్క ఉపయోగమును గురించి వేరుగ చెబుటకు అవసరము.

విద్యయొక్క ఆదర్శములు

తరువాత సుపన్యాసకులు ఇట్లు నుడివిరి. “విద్యయొక్క ఆదర్శము తెచ్చి? వీనిని గురించి చెబుటకు గొప్ప వేదాంతిగాని కవిగాని అవసరము లేదు. నిజమును విద్య మనుష్యులను నుద్ధరణచేయుటగను, మంచి నీతిమంతులు గను పండితులుగను నొనర్చుటకై. ఆనగా విద్య బాలరను, గావోపేతులను పోషణగను, పండితులుగను నొనర్చుటకై. ప్రతుతము పరిక్షలనుమాత్రమే యొక్క విశ్వవిద్యాలయ మీ యాదర్శముల నిర్వర్తింపజాలదు. “తనపుత్రుడు హోమరుకట్టిత ముల పరగాహన మొనర్చుకొనగలగా, హోరేను క్రణితముల యార్థము గ్రహింపగలగా, కల్లు వాక్యములరసము నాస్వాదింప గలగా అని మాత్రమే ఈ కాలము తండ్రులు క్రచ్చింతురుగాని, ఆతడు కృతజ్ఞత, ప్రాధాన్యము వయ, న్యామబుద్ధి, దాతృత్వము మొదలగు గుణముల నలవరుచు కొనెనానిని క్రచ్చింపక” అని హర్వికతి నుడివినవాక్యము సత్వ ము ప్రతుతము వైవాక్యమున “తండ్రి” అనుపదమునకు బదులుగా “విశ్వవిద్యాలయము” అను పదమును చేర్చునయెడల నావాక్య ము ప్రతుతవిశ్వవిద్యాలయముల నిజగతిని బాగుగ కల్పించుచుండును.

తరువాత ఆంగ్ల విద్య ఈదేశమున పెట్టు ప్రవేశపెట్టు బడినదియు, గృహజీవితము నందలి మర సాంఘిక, అభిప్రాయములు ఎట్లు అక్రమజీవిత నదియు వివరించెను. ప్రతుత విద్యార్థుల చేత మానసిక దౌర్బల్యగతికి గృహమునందలి మరసాంఘిక పరిస్థితి కల్గుటకుండి బాలని తొలగించుటయే కారణమనియు నుడివెను. విశ్వవిద్యాలయవిద్యయొక్క ఫలితములను, విద్యార్థి

కాశీ హిందూవిశ్వవిద్యాలయము

దక్షిణహిందూస్థాన విద్యార్థి సంఘము

1. కాశీ హిందూ విశ్వవిద్యాలయమునందలి దక్షిణహిందూ స్థానవిద్యార్థిసంఘము కార్యకర్త. వారాయణపాయగాడు నంబరు 15 వ లేదని కాశీనుండి యిట్లు వారాయణపాయగాడు:—
దక్షిణహిందూస్థానవిద్యార్థిసంఘము నిర్మింపబడినంతకన్న రమైనది. ఇప్పుడే వాన్స కనభజరిగినది. సంఘాన్యతులకు ప్రాధానము లేనదిగాను అధ్యక్షతనహించిరి కాశీహిందూవిశ్వవిద్యాలయమునందున్న దాదాపు 60 మంది, ఒకవిద్యార్థినినహి దక్షిణ దేశవిద్యార్థులుపొంద అభివృద్ధినిగూర్చిఅధ్యక్షులు వివరించిరి. కళా కాలయందువిద్యార్థులపొందిన అభివృద్ధికి ఆజున అభిసందించివిశ్వ విద్యాలయమును,దక్షిణ దేశవిద్యార్థులుపొందిన విజయమునుగూర్చి చెల్పిరి. ఇవట ఇంచినీరిగు కాశీలోని విద్యార్థిగణున్న కొచ్చి సంస్థానసామంతరాజులలో నొకరు, ఇంచినీరిగు మొదటి సం॥ ము యూనివర్సిటీటికీల్ బకటడివిజయలో పాల్గొనెనెత్తుటకు సంతోషుచుచున్నది. గతకర్తరసంఘునీవేరికను కార్యకర్త సుజీపాయగాడు చదివె. ఈశ్వరమును, భోజనము,భూమిదములు గాక, నుప్రసిద్దులకు ఇంచినీరిగు మొనూరుదవానుగను డిట్టియు, సర్ యం. విశ్వేశ్వరయ్యగారు విశ్వవిద్యాలయసంవత్సరమునకు వచ్చుటచేత వారిగౌరవాధ్యమై విందుగావించబడినది. క్రొత్తసంవత్సరమునకు కార్యర్యహమము ఎన్నుకొనబడి. ప్రాధానరు శేనాద్రిగారు అధ్యక్షులుగను, బి. డి. కేల్కాయగారు ఉపాధ్యక్షులుగను, వారాయణపాయ, యం. ఆర్. విశ్వనాథకారలు కార్యదర్శులుగను ఎన్నుకొనబడిరి. అధ్యక్షులకు నందము లర్పించుటతో సభముగి నెను. కచ్చేసంవత్సరములో మురిచుచు తుగ పరిజేయుటకు సభ్యు లెదురుమాయ చున్నార.

రూరగా లక్షలకొలది ఉత్క నిజుగ నున్న దయొ దానిని ఇ గ్గాండుకు ఎకమతి జేజుకుండ ఏర్పాటులను జేయు చున్నార ననియు నర్ పిటివలాయ్ గ్రీముగాడు కామన్న సభలో తెలియజేసిరి.

పనివాద ముజరాచట్టమును సార్వభౌము డంగీకరించెను.

కేమి చెలియును? అనుప్రశ్న నలవగాక విద్యార్థి ఎట్టివాడు? అను ప్రశ్నచే పరిక్షింపవలెను. ప్రతివాడును తన జీవితకాలమం దెప్పుడో యొకప్పుడు జీవితాభివ్యక్తల నెరుంగవలసి యుండును. తన ఇచ్చకు ప్రతిపాలమై కార్యములనూడ నొన్న సిద్ధముగ నుండవలెను. తన ఎత్తుకున్న కార్యమున, కత్తిరినను ను పయోగించి చేయుటను అలవదుచుకొనవలెను. తాను నవనమును గనుపరచుటకు శేర్చుకొనవలెను. బరను ఆత్మగౌరవమునందు ఎట్టి లోపమును నహించు నేరము. రెగిడెన్ని విశ్వ విద్యాలయములను నీది సాధ్యులగును. విద్యార్థిగ ముద్రియు డివరకు నియమింపబడిన విద్యార్థివిదారణ సంఘములను ఈ విషయమును గమనించెను. భనము చేతునెడల త్వరతోనే ఇట్టిది స్థాపింపబడును.

పట్టభద్రులకు హితము

తరువాత పట్టభద్రుల సభినుండించుచు ఇట్లు హెచ్చరించెను. “పట్టభద్రులారా మీ విద్యార్జనము ముగిసెని తలంపకుడు. అది ఇప్పుడే ప్రారంభమయ్యెను. తాత్కాలిక విషయములచే నెరాకావకులుగాకుడు. పట్టుదలతో పరిశ్రమ యొనర్చి నయెడల సత్వము మీకు లభ్యమగును. మీరు సుపొందిన పట్టమే గర్వస్థానముగాదు. గర్వస్థానమునందుట కదియొక సాధనము మాత్రమే.

గురునాథ బౌషధాలయము

వేవోగ్యమును, ధాతుప్రప్తి హెచ్చించును. అతిమూర్తము మూర్తనాశమునకు సంబంధించిన వ్యాధులు, నెగరోగము మొదలగువాటిని అన్యతముగా బాగుచేయును. మలబద్ధకమును సాగుద్రోలి, ఆతని హెచ్చించును. పిత్తసంబంధమైన వ్యాధులు వాయున, కఫము మున్నగువాటిని ఇంచించును. ఇచ్చియుగాక శేవమునకు బలమును, మందర క్తమును యిచ్చుటతో దీనికి సమానమైన టానిక్ ఏదియులేదు. స్వర్ణము, అధికము, నాయము, ముక్త మొదలగు భస్మములు యందు చేరియున్నవి. నపుంస కత్వమును సారదోలుటయందు దీనికి సమానమైన వేదియు లేదు.

15 దినములు తొవధముగల బుడ్డి 1-కి రు. 3-0-0

వి. ఎన్. ఎన్. ఎన్. ఎన్. ఎన్. ఎన్. ఎన్. ఎన్. ఎన్. ఎన్.

14, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

చిత్రమైన ప్రామి కె రి నో టు

సమన్యా పూరణము

ది 29-10-28 లేదని ఆంధ్రదినపత్రికయందు వ్రాయబడిన “చిత్రమైన ప్రామి కె రి నో టు” అనువానికొండ నీదిగున నోటు నుజహరించిన పిరప ప్రతిపదార్థము తాత్పర్యము నాశక్తి కొలది పూర్తిచేసి పంపుటన్నాడను. తాము నాముందు దయముంచి దీనిని పత్రికాయాలమున ప్రకటింపజేసిరాదను.

(1) “రవిపుత్రమిత్రమర్తమనచే మర్రిం ప బడి న వా ని నామ సంకర్తర మందు (2) కేమననందనుని తండ్రిమూతుని నామ మూగముడు (3) వైకుంఠు లిధియందు (4) శతపత్రేక్షణ వైరి మిత్రులవారు మందు (5) విశ్వంధరా కులమును దూషించువారి కప్రియమైన విరాజిగాజితుకుడు (6) కుంతిపుత్రుని తల్లిడిట్టణము నకు కను శేత్రసంఖ్యల పట్టణాధిపుడు వ్రాసియిచ్చిన ప్రామి కె రి నో టు యేమనగా—

నేను నా అక్క కార్యరసననిమిత్తం నీతోనగదుగా తీసు కొన్నది పసికేక వారానికి నెరుకుట్టణాధిపుని గవులు లందు ఆ పట్టణపు బజారులోమిటుచేచుగా అయినసంఖ్య. ఇందుకు పడి (8) సంవత్సరమునకు పుణ్యకుల తోను వైరికన్నుల కిరసంఖ్య గాతుచేసి తీసుకొన్నాను. ముందుబరగుదముల కయ్యెక్కడి అక జన్ను మీకుగాని మీపుత్రుడు పొందినవారికిగాని అగిన తక్షణముయిచ్చి నాప్రామి కె రి నో టు నేను వాచకు తీసుకొగలవాడను. ఇటు వారాణసి వ్రాసియిచ్చిన ప్రామి కె రి నో టు.

ఇట్లు విశ్వంధరాధిపుడు మిత్రుడు సవ్యసాది సాక్షులు (9) నముద్రవైరి మిత్రుడు సాక్షి (10) 2 కవిరాజులలో విరాజితుకు సాక్షి (11) విక్రలము మహానీతిమిత్రులయ్యే యును.”

యా నోటుకు యా దిగునకు టీక తాత్పర్యములు నా శక్తికొలది యోచించి వ్రాసి పంపుకొన్నాడను. దయముంచి తప్ప అన్నయెడల దిద్ది పత్రికాముఖమున ప్రకటింపజేడెద.

టీక

(1) రవిపుత్ర - సూర్యులమారుడు కర్ణుడు, కర్ణుడ మిత్రుడు మైంధపుడు, మైంధపుని మర్రించినవాడు ఆర్జునుడు, ఆర్జునునిచేత మర్రింపబడినవాడు యాశ్వరుడు, (తాశ్వరనామ సంవత్సరము (2) కేమననందను - యమునికుమారుడు భర్మరాజు, భర్మరాజు తండ్రి సాంధురాజు, సాంధురాజుకుమారుడు అర్జునుడు లేక ఫల్గుణుడు, (ఫాల్గుణమాసము) (3) వైకుంఠు లిధి. శ్రీకృష్ణుడు పుట్టింది ఒహళి (ఆషాఢి) తిధియందు (4) శత పత్రేక్షణుడు - కృష్ణయూర్తి, వైరి - విరోధి, బలిచక్రవర్తి, మిత్రుడు - హితుడు నృపేణు (నృకదారము) (5) విశ్వంధరా కులము - త్రిత్రియకులము, దూషించువాడు - పరకురాముడు, పరకురామునకు అపితుమై - ప్రేమమువాని, విరాజిగాజితు నకు రాజపురాజితుచేత పూజింపబడువాడు భీష్ముడు (6) కుంతిపుత్రుడు - ఆర్జునుడు, తల్లిడి - ఇల్లుడు, కను శేత్రసంఖ్య యెనిమిది కన్నులుగలవాడు ఇంద్రుడు, ప్రామి కె రి నో టు —

(7) కాలమహాసముద్రమున కెవరుగా నున్నది అలకాపురమునకు గవులులు యోమిది, గవ్వలుకు బజార్లు 8 X 2-16, పురము యొక్క వైశాల్యము (సాంధుధర్మము) 1000 మైళ్లు కొమిం టు, మూడు రెల్లు (నానార్థ నిపుంటు క్రమదర్శకము) 16 X 1000 X 3-48000, 48 వేల సంఖ్య (8) ఇందుకువడ్డి పుణ్యకుల తోను - కరుడుడు, వైరి - విరోధి, అపిశేషు, 1000 కలలు గలవాడు, తలకు - 2 కన్నులు, వెయ్యికలలకు 1000 X 2 - 2000 కన్నులు, 48 - మూడు రెల్లు (నానార్థ రక్తముల దర్శకము) 2000 X 2-6000 అరువేలగుత్తచేసి తీసుకొన్నాను. ఇట్లు విశ్వంధరాధిపుడు మిత్రుడు సవ్యసాది—

(1) (9) నముద్రవైరి మిత్రుడు - నముద్ర - సముద్రముకు. వైరి - విరోధి రాముడు, రామునకు మిత్రుడు ముగివుడు సాక్షి (2) (10) కవిరాజులలో విరాజితుకు - రాజులలోకది గా నుండికాశమినడై భోజరాజు సాక్షి (11) విక్రలము యోనుకు మహానీతి - ఆధారముగలిగి మహిమ చెందినవాడు (విక్రలము) (లింగభట్టి మదర్శము) (లిమితుర - మూడు అగ్గరములు గలవాడు ఇంద్రుడు

తాత్పర్యము

కేశ్వరనామ సంకర్తర ఫాల్గుణమాసమున బహుళ అష్టమితిధియందు కుకవారమందు భీష్మచార్యులకు ఇంద్రుడు వ్రాసి యిచ్చిన ప్రామి కె రి నో టు—

48 వేల సంఖ్య ఇందుకువడ్డి సంవత్సరముకు ఆహవేల సంఖ్య (6000) గాతుచేసి తీసుకొన్నాను.

ఇట్లు విశ్వంధరాధిపుడు మిత్రుడు సవ్యసాది—

సాక్షి (1) నుగివుడు (2) భోజరాజు

ఇంద్రుడు

విదేశ వార్తలు

తురుష్క సంధి

ప్రాచ్యక్షేత్రములో ఫలితములు

లండన్, నవంబరు 18:—తురుష్క సంధి ప్రాచ్యక్షేత్రమున కాంతి ప్రదహించినది పిలువబడుచున్నది. తుర్కీకి న్యాయము నుండునని ఖరీదయ్యెను. అతనితోని సంతసించుచున్నారని, తురుష్క అత్యంతము శఫలమయినది. ఇక ముందు బ్రిటన్ తో తుర్కీ మంచిభావముతోనే స్నేహముతోను ప్రవర్తించునాక యనిరి.

సోవియటు రషియా

విమానములను సంపాదించుట

లండన్, నవంబరు 18 తేది 11-10:—సోవియటు రషియా అధికరించుచున్నది అనేక విమానములను విస్తారమున దొబ్బునెట్టి కొనుగోలుచేసి రషియా నుండి బ్రెజిల్ కు విశేషము తెలుపుచున్నది. సెప్టెంబరు అక్టోబరు మాసములలో 150 క్రొత్త విమానములను కొని, కొన్నిటిని బ్రిటన్ నుండి మరొకటిని బర్మినామిండియన్ పోలండునుండియు కొనిరి. కొన్ని అన్నియు ఖర్చుచేసి వారిచేయబడినవి. మరికొన్ని కొన్ని భాగములుగ కట్టుబట్టిరి. చాలవరకు విమానములు పెట్రోగ్రాడ్ లోనే ఉన్నాడని చెబుచున్నది. మొత్తమున కొత్త విమానములన్నియు కడచటి సరిహద్దులలో నుంచుండినవి. అన్నిటికంటే ప్రాతవిమానము సెల్మియాలో పంపబడినది. ఇతర విమానములలో కర్ణాటక ప్రభుత్వ రషియాతో అంతర్ముఖ్యమును కొన్ని విమానములలో నుంచి 10 కొనుగోలు గడుపుచున్నది. అప్పుడు కొన్ని కారణములచే రషియాను వెనుకకు పోవలసి వచ్చెను. ఇప్పుడు ఖర్చు తయారగుచున్నది. క్రొత్తవిమానపు అంతర్ముఖ్యములకు సమర్థతతో ప్రభుత్వమునన్ని క్రొత్తవిమానపులను పూర్వంక లభింపజేయుగలను. రషియానుండి దృఢమనస్సంతకముతో పనిచేయుచున్నది. వీరి నెవరకు కట్టలేదు.

గ్రీకువిప్లవ కారులకరికెత్తు లాపుచేయబడుట

ఏథెన్స్, నవంబరు 18:—లిబరలు వత్తుమునాడను దుర్బలును బోక్సము క్షేత్రమున నెట్టినుటకు తగును తరపుచేయబడునట్టి గ్రీకువిప్లవకారులను ఉండి నాగూడనని ప్రభుత్వముచే తీర్పు తెలిపిరి.

బొంబయి క్రొత్తకవచ్చు పెన్సియన్ల కొరత వినిపించినదిగాని నోకరలను విహించుట కొరత.

పార్లమెంటులో కొన్ని సభ్యులను తేలు కలె నని నూచించిరి. కాని పుస్తకమున ప్రత్యామ్నాయముగ నింకొక పుస్తకమును ఉంచినూచించలేదు.

భారతీయుల ప్రతిపత్తిని ఆంగ్లకరించవలె ననుట

లండన్, నవంబరు 18:—సామ్రాజ్యసభయొక్క సంకతులను విమర్శించుచు బ్రూకు గార్బు నడిచిరి:—బ్రిటిషుదేశములలో కాత్రు సమ్యక్ముగ పుట్టిపెరిగిన భారతీయుల ప్రతిపత్తిగూర్చి నిష్కాపటముగ ప్రార్థిం చుచున్నది. దీనివలన భారతక్షేత్రములో భారతీయుల కిదివరలో గల్గినలాపము కొంత తగ్గునాక, దోమియనులలోను అధినేతలలోను భారతీయులు తక్కువగాలివారగ నాడబడుచున్నారనియు అందుచే వీరి సమానత్వములు కలుగజేయబడ లేదని ఆపోహమును తొలగించునాక! ఆస్ట్రేలియాలోని భారతీయుల కచ్చుచున్న యమై అధికారము ఆస్ట్రేలియావారిచేత ననుట ఆధిక కారణములచే నిశ్చయించబడెను.

సామ్రాజ్యసభ వారి ఏర్పాటులు సామ్రాజ్యసహకారము నకు, వికమత్వమునకు తోడ్పడునాక!

దోమియను ప్రధానామాత్యుల యుద్ధక్షేత్రములు

భారతీయులు పాశ్చాత్యభివృద్ధి కెంతయు సహకారముతోనున్నదాననుగోరవలెను నిలబెట్టుటకు సంధియై యున్నారని పిలువబడుచు భారతీయులకులకులకు తెలియజేసెను దోమియను మంత్రులు అనుజ్ఞలలోనున్న భారతీయులకు ప్రతిపత్తి తీరవలెనని చూడబడునట్లు ప్రకటించి పనుకట్టిరి.

సామ్రాజ్య సాకారమును గూర్చి ఆస్ట్రేలియావారు సహాయము చేసెదనని బ్రూకుగారు తెలియజేశరి. సింగపూరు సాకారమునుగూర్చి ఆస్ట్రేలియావారు సంకల్పిల్లె.

ఇంగ్లాండులో గొప్పవటదలు

400 ఇండు మునిగిపోవుట

లండన్, నవంబరు 14:—ఇంగ్లాండులో గొప్పవటదలు పొరవడము కలుగజేసి ఉత్తర వేయి కేటములను, లంకా మైదానము, తేలవండునాడు, డెర్బీ మైదానము 50 ఏడ్లలోపుగ ఎల్లదను ఎరుగని గొప్పవరము కలెను. 400 ఇండు సగము మునిగిపోయెను. గాలివలన కర్మాగారములు మునిగినవి, కట్టెములలో గ్యాసు గడ్డలు తేలుచున్నది.

నర్ తేయ్య బ్యాంగ్ గాడు చాల అనారోగ్యముగ నున్నాడు.

దోమియనులు - ప్రిఫరెన్సు

దోమియనులకును, అధినేతలకును (ప్రిఫరెన్సు నీను) తేవని అపరిమితులు ఆకాభంకులైనవియు గోధుమ, మాంసముల మీద దిశువతివన్ను విధించలేదనియు కొందరు ముందుకేముతో నూచించిరియు ఇది నిజము గాదనియు సభ్యులందరూ ప్రభుత్వమువారి ఏర్పాటులచే సంకల్పిల్లెరనియు వింగర్లె గాడు తెలియజేసి పండుపొగాడ. చేతులు మున్నగుట టిని గూర్చిచేసినకాగ్లత్తులను నెరవేర్చి టిని దోమియనులలో ప్రత్యేక పెట్టెదన్ను సోకర్మములు గ్రేటుబ్రిటనుకు గూడ విస్తారము ఉధించి ననిరి.

బోయలరును తయారచేయువారి తగవు తుదకు పుష్కరమునకు వచ్చినది

నష్టపరిహారవిచారణ

పోయింకేరుగారి ప్రత్యుత్తరము

లండన్, నవంబరు 16:—కూతు అక్రమముచే ఆక్రమణకు తులు త్రిప్పరముగ నే యున్నది. మితిమీరినది గయ్యెద ప్రెంచి వారి తిప్పులవలన చెదనననుట తత్వ. యునైటెడు స్టేట్సువారు మిత్రమండలితో తేరిన బాగుండెడిది. ప్రస్తుతము జర్మనీ అధిక తిప్పుల నరముగొడుట కడచుగాడు. ప్రత్యేక కఠినములు నష్టపరిహారవిచారణకు పూనుకొన్న నాకును ఇష్టమే. ఇప్పుడు మదింపుచేసిన ఋణముల నన్నిటిని సవరించేసి తగ్గించవలసి వచ్చును. అయ్యది పరాములకు నచ్చదు అంగీకరించదు. మిత్రమండలి కీడువలసిన ఋణములను ఎగవేయు కట్టె మెన్నటిని పరాములకు లేదు. మొదట పాడుకొలుబడిన పరాముల సాత్తుకు పరిహారము నియతలెను. మిత్రమండలి కట్టెకను వలెనా కొన నెమ్ములేదు. కాని పరాములు తమమాట్లాటను కడచుకొనరని పోయింకేరుగారు రనిరి.

నష్టపరిహార సమస్య

ఇటలీ యభిప్రాయము

రోము, నవంబరు 17:—ప్రపరిహారసమస్యనుగూర్చి ముసోస్సీ తీసిగా రిట్లు నడిచిరి. జర్మనీలతోవలసిన ఋణమును తగ్గించవలెను. అంతర్ముఖ్యమండలి ఋణములను తగ్గించవలెను సరకులూ పకముగ నిమ్మనాటి కప్పు ఇతివచనములలో జర్మనీకి కొంత గడువీ నువలెను. ముం దెట్టి టాడ్రదముండదని అభయము లిచ్చిన వెంటనే రూసుభాళి తేలువలెను. జర్మనీతో అధికవరములలో బోక్సము కలుగజేసికొనగూడదు. ఇక ముసోస్సీ తు తగ్గుకుటకును అధిక సంస్కరణములకు రిచ్చిపభుత్వమునాటికి సహాయముచేయవలెను. రాష్ట్రీయమాత్తుల నాలోపించవలెను. అందుకును ఈ విషయములనుగూర్చి ఆలోచించవలెననిరి.

అమెరికా అధ్యక్షువదవి

కినెసెరు బాకెన్ గాడు ప్రకటించుచున్నాడు. ఇకను రిపబ్లికను కాతిభిష్టియా కాస్తవృదు.

రాబర్టు సిక్స్ ప్రభుత్వగారి కి 'పేరు' విడుదల మాయబడెను.

సామ్రాజ్యసభ అధికరణను తప్పిరముగ జరిగెననియు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ప్రిఫరెన్సును దోమియనులకు వర్తింపజేసిన ఎన్నికరాలు వీరికింగీకరించిన దోమియనులు కెంతయు లాభకరముగ నుండుననియు, ఎన్నికఫలితము తెలు అన్నను దోమియనులు కనుకారాము (ప్రిఫరెన్సును అనుమలొపెట్టు కొనెదననిరి. ఈ విషయమై అట్లే ప్రకటించుట జరుగుచున్నవనియు గట్టుగారు తెలియజేశరి.

జర్మను ఉపద్రవము

మిత్రమండలిభయములు

బీర్లిన్, అక్టోబరు 16:—కాంతివాలసభ కాంతివాల తేపు ప్యాకెటులో సమాచారమును. అప్పుడు జర్మన యువరాజుకాకను మిత్రమండలి సైనికపరిసరమును ఎర్బును లంగీకరించకపోవుటకునాన్ని చర్చించెదరు. పరాములు యువరాజుమించివాటినుండి అంతభారమును బ్రిటిషు ఇటలీ అధికారులే నిర్వహించుచున్నార. మిత్రమండలిఖర్చు జర్మనుసైనిక పరిసరమునకు జర్మనులంగీకరించనివో ఇంకను ఎప్పుడు అపకాభమును విధించవలెనని పరాములు మిత్రమండలినిగోరని తెలియుచున్నది.

రిదిలో జర్మను సామ్రాజ్యభుక్త్యువా రొక్కరే అధికారులుగారనియు దీనినిమాత్రము ఆలోచించవలెననియు బ్రిటిషువారు రనుచున్నారు. కాని జర్మనీలో మిత్రమండలి సైనికపరిసరమునుగూర్చి బ్రిటిషువారి ఉభిప్రాయములు మాత్ర మెంతమాత్రము మారలేదనిరి. జర్మనీలో ఇప్పుడు ఏంక యు అల్లకల్లోలుగనున్నది. కాని కొంతకాలము ముందువలెను ముందురము. అదిసాక్ష్యమునవలె సాక్ష్యమైనంతవరకు ఆలస్యములేకుండ పరిశీలనను ప్రవేశజేయెదరు.

జర్మను యువరాజుల ప్రవచనము బయలుదేరిన కనియు వారియుద్ధక్షేత్రములు అనుమానాస్పద మనిరి. మిత్రమండలి పరిశీలనము ఖర్చు రిగలేదనిరి. అయితే జర్మనులారము నవేషించియు మిత్రమండలిజేరుము సరియేనా కొంతకాలం కాంతివాతావరణ మేర్పడవలెను. తనినంతి తులనమును సహించవలెను. బ్రిటిషువారు పరాములకు తెలిపిన కఠినచర్యను యువరాజురాకను గూర్చి తీసికొనవలెనని రని కథలకును బయలుదేరుటచే బ్రిటిషువారు జర్మనీయువరాజుకాక మంచిదనిగాని జర్మనీపై ఎత్తుక బాధ్యతవలెదనిగాని తలచి రనుకొనకూడనిరి.

కెయి జరుగార్చుచున్న తరము

దోర్ట్, నవంబరు 10:—జర్మనీ యువరాజు తనకు తెలియజుండగ నే జర్మనీకి బోయెననియు కఠినమును చాటిపోయెన తువాత తనకు తెలియజేసె కఠియ అధికారభక్తములతో దోర్ట్ కు ఎవరును కాలేదనియు జర్మనీలో రాజును నిజమియ ఏర్పాటులు తనకేమియు తెలియజుయు తుతో ఆలోచించి యుండినవో ప్రస్తుతము జర్మనీ అల్లకల్లోలముగ నుండుట జర్మనీకి యువరాజును పోగూడదని జెప్పియుండెడివాడననియు తెలియజేసెను.

బ్రిటిషువారి యభిప్రాయము

ఆక్రమణక్షేత్రము ఇంకను ఎత్తుక జేయవలె నని ప్రెంచి, బెర్లినులు కొరక, ఇటలీ, బ్రిటను అంగీకరించరని ప్రాంకులో అనుకొనుచున్నాడు. ప్రాంకో-బెర్లినులకు ఉపద్రవరముగ నుండు సన్నంకరాలు లైజులుండు, యాద ప్రదేశములను దధలరి (కట్టింతుబడెను. అసగా కాల నిర్ణయము లేకుండ ఇక పాగునునే యుండును జర్మను యువరాజుకాకను గూర్చియు సైనికపరిసరము గూడ దని వారు నిరాకరించుటను గూర్చియు ఆషేషించవలసినదే అనియు కాని కొందరబడిన జర్మనీలో మరిక అల్లకల్లోల ముదయించు నని బ్రిటిషువారు రనుచున్నార. ఆందము సావధానముగ ఆలోచించి కలిసి పనిచేయుట కసరమని మూతము గ్రహించిరి.

ఇంకను రూసులో పనిలేనివారలకు జీవనోపాధిక నియమ జర్మను మంత్రివర్గమువారు నిశ్చయించిరి. క్రొత్త కరెన్సీ 16-వ లేదని ప్రవేశజేటిరి.

రూసుగవల యజమానులతో ప్రెంచిబెర్లినులు కొన్ని సంకతులను మూట్టాడిరి. వారి ఉభిప్రాయమును కనుగొనగోరి 45 నిమిషములలో ప్రభుత్వము నీయవలెననిరి. రిచ్చిభుక్త్యుము వారిలో ఆలోచించినదే బహుళముని గనులయజమానులు జెప్పకర్మవరము చెడినది, తమ ఇష్టముచేయుటకు జేసెదమని ప్రెంచి బెర్లినును అధికారులు తెలియజేశరి

తాను తనపదవిని రాజీనీయ పని జెర్మీభుక్తు తెలియజేసెను.

చాలామంది పార్లమెంటుసభ్యులు శఫల పోవుటలేను ఎన్నికలనిమ్మిల్లెము తమ ప్రదేశములకు బోయి ప్రకటించుటకు ప్రారంభించిరి. ఇద్దరుప్రభుత్వము ఒక మరొకరువుమాత్రము ప్రభుత్వసభకు వెళ్లిరి, లార్డు చాన్సలరు సార్వభౌముని యపవ్యాసమును చెదిచి విడిచెను.

బిటి షు ఎన్నికలు

నంద్యాల పర్వతా? స్వచ్ఛాన పర్వతా?

చర్చిలగారి యువనాథము

లండన్, నవంబరు 16:—ఎన్నికలకంఠ మురిత్రముగ జరుగుచున్నది. ఎక్కడచాచినను ఎన్నికలపూర్వములే. ప్రభుత్వమువారు సామాజికముగ అభివృద్ధిచేయుట కొరకుగా ఏదోయో మొదటి దిశాను ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. తీసికొనిన పర్వత ఆర్థికవిభాగమున విశిష్టముగ జూర్పులుగలగలమున నని నిర్ణయించు ముందేర్చుటకు నుపన్యసింపిరి. దీనివలన గొప్ప యుద్ధముగలగును గాన రాజ్యాంగకాన్త్ర సమర్థముగ నుండవలెనని గొప్పవా రందఱును కలిసి ఈ ఉత్సాహమును తొలగించుటకును, రాకుండగను ప్రయత్నింపవలెనని. స్వచ్ఛాన పర్వతము ఇటీవలలో ఉద్బవించు సామ్రాజ్య వికాసమును ఈ పోలే దనిరి. ఇట్టి యభ్యంతరమును ఇచ్చుచుండ గూడ సామ్రాజ్యవికాసమును కలుగజేయుదు. సామ్రాజ్య ఆర్థికాభివృద్ధియే అందరినీ ప్రోత్సహించుననిరి. తమ తీరికాధారములను వస్తువులమీద భారముగ వేర్చును విధించునను ప్రజల త్యాగానాను జంపక న్నును, అంతిమ సామ్రాజ్యవికాసము నభివృద్ధి చేయు ఏవిధానమునైనను స్వచ్ఛాన పర్వతమున వర్తకము నజేయించువా రందఱును ఆమోదించి యుచున్నారనిరి.

పార్లమెంటు

నవంబరు 20 తేదీన సమావేశ మగును.

భారతదేశ కార్మికులు

హృదయ రైలుకూలీల అవస్థ

లండన్, నవంబరు 16:—ఇండియాలోను మరెక్కడోను మూలమున, ప్రతికూల పరిస్థితులను ప్రకటించుచున్నట్లుగా అంతర్జాతీయ కార్మిక సంఘమునకు భారతదేశ కార్మికులకు లాభకరముగ నుండవలయును. చతురంగమున కిటు ప్రభుత్వం 15 తేదీన తెలియజేసిరి. కాని కార్మికులను కఠినంగా కలిపియును బాగుచేయుట కిది భావము నిర్ణయించుచు నున్నది.

హృదయ రైలుకూలీల అవస్థ కలుగజేయుచున్న కష్టములను సంబంధించిన కారణములన్నిటిని చతురంగమున తెలియజేసిరి. ఈ విషయమునందను విచారించెద నని పేలుకభువు తెలియజేసెను.

ఇటలీ విదేశాంగవిభాగము

బ్రిటనువిభాగము ఒకటిగ నుండుట

రోము, నవంబరు 17:—ఇటలీ విదేశాంగవిభాగము (రిటనువిభాగముతో) కలిసి ఒకటగు మున్సిపాలిగా రుగి. మిత్రమండలి జర్మన్ యంతరాయము వేరైనందున పరివేషమున నని గోరుట చాలకష్టమైనది, దీనివలన చాలవిక్రమములు జరుగుచున్నవి. జర్మన్ రాజ్యమును ఇది తెలియజేయు ఆకలియకొనవలసి. జర్మన్ ప్రభుత్వమునకు సంకటిత వా రుండవలె నను సంకటించు గుర్తించవలెనని. వారిని కలిపియును కలిపియును వుండవలె నుండవలెనని.

ప్రభుత్వ విదేశాంగవిభాగము మున్సిపాలిగా రు తెలియజేయు పేరును రుగిరెండరి.

జడవటి మెరుమెరుకు కన్నరైలువలన అభివృద్ధి అభ్యుద్ధి పార్లమెంటుకు ప్రయత్నించుచున్నది. విరెక్తక, లాల్ నారీమలునుగూడ సభ్యత్వమునకు ప్రయత్నించుచున్నారని తెలియజేసిరి. (నోట్స్)

బ్రిటిషుగవర్నరు కృతసాహాయ్యములను స్వచ్ఛాన భారతీయులు వలసపోవచ్చునని బ్రిటిషుగవర్నరుగారికిరింపిరి. లండన్ ప్రభుత్వమువారి సహాయము నజేయించెదరు.

సానానానానానానా

ప్రాంత బ్రిటిషు 'మ' అనియు నుండిరి ఇటలీ తొలగించునని ప్రయత్నించుచున్నది. బ్రిటిషుగవర్నరుగారికిరింపిరి ఇటలీ విదేశాంగవిభాగము ప్రయత్నించుచున్నది. (నోట్స్)

బెంగాలు - నాగపూరు రైల్వే

కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకొన్నింటిని చేయుచున్నది)

నోట్స్

ఈ దినక తెలుపుచున్న ప్రారంభము, ఉపయోగములను సామానులు భారీదా, జనరల్ ప్యాకేజీలను కంపెనీ ఏలము అవసరమునందు 1928 నుండి నవంబరు 28 కు తేదీనండి ప్రతిదినము ఉదయము 8 నుండి 10 నిమిషములకు బహిరంగము చేసి విక్రయించుచును.

60 టన్నుల ఇత్తడి బోరింగులు, 40 టన్నుల పోతపోయూ ఉత్పత్తుకలు, 700 టన్నుల అరికంచబడిన ఇనుపతుకలు, 40 టన్నుల సి. వి. గాను రిట్రాక్టు, 200 టన్నుల ట్రెయిలు, 250 టన్నుల స్పిన్సరు ఉత్పత్తుకలు, 5 టన్నుల అవరారి తునకలు, 5 నెలలకు పొందు ట్రైమూలు, ఒకలాటు కాశి స్పిన్సరు బుడ్డు, ఉపయోగించుటకు తగిన కిరీన్ నూనె డబ్బాలు, కాశిరంగు, తాపహీనము, భారీ 5 గాలనుల ఇనుప డబ్బాలు, ఇతర తునకలు ఏలముచేసి విక్రయించుచును.

ఈదినక తెలుపుచున్న మరలుల ననుసరించి వేలము జరుగును.

(1) వేలములో కొన్ని సామానులను ఏలము నుగించి దీనినండి 2 మాసములలోగా తీసికొని పోవలెను. లేనచో నువకారము క్రింద కట్టిన సామగ్రి తిరిగి యివ్వబడును.

(2) సామానులన్నియు టన్ను 1-కి 0.8-0.10 లు చొప్పున కంపెనీవారిచే బండ్లలో భరించవలెను.

(3) కొరతనుంటే సామాను భరణలో 100 కి 25 కి కున తక్షణమే రైల్వే వేలమువారిచే నువకారము క్రింద కట్టించి రక్షించు అమ్మకమైనవాడే వున్నట్లుగా నువకరెను.

(4) బి. ఎస్. రైల్వే ఏలముగారి ఉత్తరవు నుండిరి అన్ని వికరములకు భావించవలెను.

విరెక్తము తెలియగోడవారు భారీదాలోనున్న, రైల్వే కన్ట్రోలరు అఫ్ స్టాంపుగారికిగాని, లేక భరణ పూర్తిగానున్న రైల్వేవేలమువారు, బిలిమారియా బ్రదర్స్ వారికిగాని వ్రాసిన బడయగలరు.

ఏలముగారి ఉత్తరవు నుసరించి,

జె. ఎ. సింప్సన్, కన్ట్రోలర్ ఆఫ్ స్టాంపు

By the order of the agent,
J. A. Simpson
Controller of Stores.

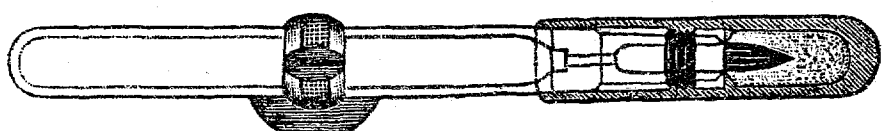
దంతచూరము

పండ్లబొట్టు తీపులకు మంచిపొడుము చక్కని డబ్బీ 1-కి అణాలు 0-2-0 అమ్మకంబనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

నెల్స్ ఫిల్లింగు

"ఆ గేట్"

ఫర్లంటిన్ వేనా

జాకాకెన్ వెన్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫిల్లింగు అని చెప్పదగు ఈ "ఆ గేట్" కలము, అమెరికా అప్రెయియా. మొదలగు ఖండములలో వివిధవిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడెప్పుడు మన హిందూదేశమునందు గూడ మిక్కుటముగా జనాదరణమును పొందుచున్నది.

సాధరణమయిన "ఆ గేట్" కలము

మామూలుగా ఉపయోగించుటకు ఉత్కృష్టసాధిక బదులు "ఆ గేట్" గాజుపాళి నువకొనించుట యద్భుతముగా సులభ విధానము. ఒకతూరి సిరాలో ముంచినయెడల అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును. మెలపూరు విక్టోరియా డిపో, మదరాసు.

ది మద్రాసు ఆయుర్వేదిక్ ఫర్మసి, (లిమిటెడ్)

మద్రాసు, మాంటుకోర్డు కందులకు మెనర్స్ టూల్ అంతు కచ్చులారి భరణమునకు ప్రత్యేకమునందు తెలి 2/4 గు భవనమును మాత్రాంచి ఏర్పాటు చేయబడినదియు, మా మానేజింగ్ డైరెక్టరును, ప్రధానమైయు నగు ఆయుర్వేదరత్న కుండి డాక్టరు ఎస్. వి. శ్రీరామచార్యులు, సి. రామ్. డి. ఎస్. సి. గారు, ప్రతికూల, ఆదివారము, సోమవారములకు మాడ, ఈదినక తెలుపుచున్న కాలములందు కొనుగడు చేసింది, వారికి నూనె నొసంగెదరు. అని మేము ఇందుమాటయు, ఎల్లరకము తెలియజేయుచున్నాము.

ప్రాంతిలఫీసు,	ఉదయము	7 గంటలనుండి	10 గంటల వరకు
2/4 మాంటుకోర్డు, మద్రాసు,	సాయంత్రము	4 గంటలనుండి	7 గంటల వరకు
వాల్ అఫీసు	పూర్వము	10-30 గంటలనుండి,	
44 గోవిందప్పచాయ్ షిఫ్, వార్డు బ్రౌన్, మద్రాసు.	సాయంత్రము	3-80 గంటలవరకు.	

ఇండియా ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ

లిమిటెడ్-కలకత్తా

ఇదొక ఆర్గనైజింగు ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ. ఒకరక దశావధిలందు, మరెయిదు అవధిలందును కావలెను.

మంచి అన్వేషణలకు వారు పూర్తిగా దరఖాస్తులను పంపు కొనవలెను. తీరము నెల 1-కి రూ 50-5-100 (వరదానపులకు) ప్రతిమాడంబునందు.

ఇకరవివరములకు ఈదినక నిలవనునకు వ్రాయవలెను

డాక్టరు వ. లక్ష్మీపతి

బి. ఎ. ఎమ్. బి. సి. ఎమ్. మేనేజింగ్ డైరెక్టరు మద్రాసు, బొంబాయి

అఫీసు: 19 హాల్స్ రోడ్డు, మాంటుకోర్డు మద్రాసు.

"బైరాగి చిట్కీలు"

ఇందు గొప్పమహిమలను సంతృప్తిమైన అనేక భరణసాంస్కృతికము, కుద్ధియము, అద్భుత వైశిష్ట్యములు గలవు. ఈగంధము లోకలోకావరము ప్రయించబడింది. ఇది ప్రతియి టును రిప్పకవుండలేనది ను యిం నారి చదివిన తెలియును. ఎల్లరకము బోధకము. సుఖభరితని వ్రాయబడింది. రిప్పకచదువుడు. ఇందలి భరణసాంస్కృతికము చేసి నుభింపుడు. ఒక ప్రతి పోస్టులకు కాక 0-8-0. 1098

"రెండు ప్రతులు ఒకసారి కొనిన పోస్టులకు విడిచును."

ఆంధ్రగ్రంథ విజయ నగరం. భావయము,

మెన్మోజం కద! అశ్చర్యము! యుజీనే కాదు!

లోకప్రసిద్ధమైన మానసి ఆరాధన. ధర్మవ్యాసుమైన 7 ప్రశ్నలు వాని కలములో చేసి లోకాచేసినవిని కలవవిప్య యే సరియైన భావప్రతిమ వ్రాసినట్లును. మోక్షమునాది మోక్షమే చేసినను. యావాని 1 మనియార్థమునకునలెను. (బి.సి. గా 5 మి రూ 1-4-0) మోలానము కలమునా వ్రాయవలెను:—రామచంద్రము, తెమ్మలూ, తిరుత్తేసి.

హిందూగృహము 12 అణాలు.

బైందు!! ప్రహసనములు 204 పేజీలు

- 1 నాకొనుడి, 2 బ్రాహ్మణచేదస్త్రము 8 పెండ్లియాటలు 4 తాళములకు 5 కట్టుబాట్లు 6 ప్రాతలక్త కొత్తకోడలు 7 గర్భాభిగారి 8 సాలిలోజులపాడుపెత్తనం 9 ములి ముడు 10 రిమానులకున్నము 11 శ్రీలమిటింకు 12 పీటలవిడపెట్టి 13 బుడబుడబుడము 14 దొంగసంస్కారి 15 ధూబూకైకం 16 సారకాకాస్యములపరకాయుపకే 17 మక్కకాటుకు చప్పుచెప్ప 18 మానుగులో గడ్డుబాట 19 అంధ్రపాణన సరిమరాధానము 20 మందులమారి రాధమ్మ 21 నానావిద్వ 22 నూలులలోకాడవేమ. మంజువాణీవెస్, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతిషాపులో దొరకును

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలసింది.
అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుచెట్టివీధి, మదరాసు లేక 109 వేరిరోడ్డు, బొంబాయి.

ఆంధ్రపత్రిక ముద్రాక్షరశాల

ఇచ్చట అచ్చపనులు
నుందరముగ న్యాయమైన ధరలకు
చేసి యియ్యబడును
6, 7, తంబుచెట్టివీధి, మదరాసు

వెంట్రుకలే ఆందము?

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దుప్పెనలో ఉడికాకమునుచే త్వరపడును.
ఉడివట్టుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడైపోవును.
అంతవరకు రానియవద్దు

నేడే
కామినీయానూనెను
వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల రుట్టి రోగమున్నను, శిశో హస్తము మున్నను, యిది దివ్యవస్తువు.
వెంట్రుకలు పిట్టులు గాని, గుండెలు గాని యిదియే.
మీ వెంట్రుకలు మరల యెక్కువే మెత్తరవమున గల్గి పట్టువలె నుండి మెర
యిండును.

ఈ రోగమునే దీనిని పరీక్షించి చూడుము

వెంట్రుకలు యెట్లుబట్టియనునో కనిపెట్టుడు

కామినీయా తలనూనెను నిన్ను సర్వోత్కృష్టముగ జేయును.

ఇది బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయి. వి. కి. వార్డులు ప్రత్యేకము.

అన్ని వోల్టేజీలకు ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

మీకు నువ్వనిన ప్రవృత్తి, లేక అత్తరు కావలసినపుడు

"బుబో దిల్ బహారు"కు వ్రాయుము.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది అన్యధులపై నుండునుగలది.

కొన్ని బుడ్డి 1-కి రు 2-0-0

ద్రామ బుడ్డి 1-కి రు 0-12-0

ద్రామ బుడ్డి 1-కి రు 0-8-0

కొన్ని చుక్కలు చేతిదమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి

మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును

ఇది మందు అమ్మకారందరికీకలదు, సరకు అమ్మకారందరికీకలదు గాన దొరుకును. లేకున్న,

సాలు యేజింట్ల:- ఆంగ్లో-యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,
155 జమ్నామనీడు, బొంబాయి.

అయ్యర్వేద వైద్యసంగ్రహము

శుభమై అనుభవసిద్ధమగు 600 చికిత్సలును తెలుపు సద్వింధన
ప్రతియింట నుండవలసిన అందరచేయదగిన మందులు 1-కి 1-4-
825 (2) ని. పి. 0-6-
అర్హదర్శనము:- వ్యాధులను రాకుండా కాపాడు
కొను మార్గములను చూపించును, తప్పుక చదువ దగిన
1-కి 0-6-0 ని. పి. 0-4-
అయ్యర్వేదచరిత్ర:- ఆరోగ్య, వైద్య, కారక, నిధా
వస్తువులు, చికిత్స, మొదలగునవి వ్రాయబడు వైద్యప్రతి
మారిది యుచితము. చందా రు 2-8-
వై 8 ని ఏకశాలమందు శోరినవారికి రు. 12-0 లకు పంపెదము
అయ్యర్వేదగ్రంథమండలి, పెరిచేపి. (నెల్లూరు జిల్లా

చాకులు - తొలములు

మంగళిళత్తులు.

అగ్రహారములకు చేయబడినది. సేవయింది

వంటనే ధరలకాట్టలాగునకు వ్రాయుము.

వి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్

కట్టన్న అండ్ కో మేకప్స్ etc.

2031 పెద్దాపురం. (గోపాలిజిల్లా)

తెలిగ్రాఫ్ అడ్డము: "ఇంద్రప్రస్థ" పెద్దాపురం.

The Zandu Pharmace- utical Works Ltd.

Elphinstone Road, Bombay.

జాండు పర్మాటికల్ పర్మ్యును

లిమిటెడ్, బొంబాయి.

మొదటిరకం చంద్రప్రభా మూత్రము

ఇది శిలాజిత్తు లోహాభివృద్ధి, మూత్రక భస్మము.

మొదలగువాటిని చేర్చి కాస్త్రోక్తముగా తయారు చేయ

బడినది. మూత్రముతో కలిసిపోవు కుక్కము, మూత్రమునం

దుండు తీపి (phosphate), తెలుపు మొదలగు సెక

రోగముల, నడుమ నొప్పి, వాతరోగము, జ్వరములు,

బలహీనత యితర శ్రీసంబంధమైన అంటువ్యాధులు

మొదలగునవి తప్పుక తుడవను.

ఒక రుబుము ఔషధముల బుడ్డి 1-కి రు 1/5/0

4 బుడ్లు ఒక సారి ఆర్దరును పంపిన ప్యాకింగు పోస్టు

ఖర్చులు యిశాము.

మా ఔషధముల క్యాటలాగు యిశాముగా పంపబడును.

Sole Agents

H. Damodar & Co.,

43 China Bazaar Road,

Madras.